

Tánczene. fón. 6: Könnyű és... 11.20: Tánczene... 12.30: Rádió... 8.15: sági hangv. 5: Hangverseny... Vidám est. zene. 6.30: Ének... Grammfón. 11:

XIV. ÉVF. * 196. SZÁM
Cluj—Kolozsvár, 1931.
augusztus 30 Vasárnap

569

Amasetter Robert

As Uj Kelet... és bánás...

Cikkeink utánozását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

Kéziratokat nem küldünk vissza megőrzésükre nem vállalkozunk

UJ KELET

Ara 5 lej

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Baron L. Pop (volt Brassai ucca) 16. szám. Telefonszám: 9-77

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Félévre 600 lej
Negyedévre 320 lej
Egy hónapra 110 lej

KÜLFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egy évre 10 dollár
Egy óra 1 dollár (vagy ennek megfelelő pénznem)
Hirdetések tarifa szerint vétetnek fel

Értesítések

4 Lei
8 Lei
40 Lei
3 Lei
6 Lei

...dott apróhirdet...
...gyermekek tel...
...Szigorú ort. kó...
...Regele Ferdin...
...ajtó.

...ellátást kaphat...
...loban.

...mplett felszere...
...on eladó. Megte...
...s lakás szeptem...
...Vitezul 8.

...urinó, nevelőnő...
...adhoz. Perfekt...
...zongoratanárnó.

...a legkényesebb...
...eret után olcsó...
...mekruha szalon...
...Surdu v. Kiss

...nyvelő és román...
...állást keres. El...
...Megkereséseket...
...továbbit.

...teljes ellátásra...
...ictoriei 43. sz.

...ri családnál 2...
...teljes ellátásra...
...elfogad. Cim a

...st kaphatnak is...
...dnál. Ugyanott...
...adban.

...és éves, igen jól...
...szorgalmas lá...
...ek benőülésre...
...almas íz. fiut...
...en jártas, a ro...
...lvetet egy szó...
...ja. A férfinék...
...kell lenni, mert...
...vezetett ipar...
...re kell működ...
...vó" jellege alatt...
...ellátva a ki...
...ildeni.

...zsidó körökben...
...et a Globusz...
...lba-Iulia, Str...
...Válaszbélyeg

...minden élelmi...
...kapható.

...né újból meg...
...elemen u. 17.

...a világmárka...
...megóvja Ont...
...a nem...
...betegségek...
...tól.

A miniszterelnök sétál

Argetoianu bel- és pénzügyminiszter elment panaszkodni a királyhoz. Nem a rossz gazdasági viszonyokról, nem is az egyre mélyülő sárkányával vivja reménytelen harcát, azalatt Jorga falusi magányában üdül, vagy nagy sétákat tesz a Fekete tenger partján. Az állam ezer gondjával pedig egyáltalán nem törődik. Mindezeket a legkomolyabb fővárosi lapok egyike, a Dimineața adja hírül és nekünk nincs semmi okunk kételkedni a híradás valóságában.

Argetoianu helyében mi mégsem mentünk volna panaszra a királyhoz. Igaz ugyan, hogy általánosságban a miniszterelnöknek — különösen válság idején — hivatalában a helye és a polgárok elvárhatják, hogy amikor az ország hajója viharral küzdök, az ország kormányosa a kormánykerék mellé álljon. — Jorga esetében azonban hajlandók volnánk kivételt tenni. Ha neki sétálni van kedve, ám sétáljon. A világ minden kincséért sem zavarnánk meg ártatlan szórakozásában. Sőt mindent elkövetnénk, hogy minél zavartalanabban szentelhesse magát kedvteléseinek.

Mert amíg Jorga sétál és szórakozik, addig jó nekünk és az országnak. Lám Mangaliában megzavarta egy parasztküldöttség, Jorga kénytelen volt az ország dolgaival foglalkozni és máris milyen baj lett belőle. Ha szabadna Argetoianunak, aki okos ember hírében áll, tanácsot adnunk, azt mondanánk, vonja vissza a panaszát és engedje tovább sétálni Jorgát. Mert így még reményünk lehet, hogy az ország dolgai rendbe jönnek.

A kisebbségi kongresszus

Amikor először ült össze Genfben a kisebbségi kongresszus, még csak negyvenmillió kisebbségi sorsban élő embert regisztráltak Európában. Azóta ez a szám hatvanmillióra emelkedett, mert közben még huszmillió ember ébredt annak tudására, hogy népi és emberi életének biztossága végett önálló kisebbségként kell megszervezkednie. Hatvanmillió olyan ember él Európában, akik jogi, politikai és kulturális szempontból inferiorisabb helyzetben vannak a többi emberekkel szemben, csupán ama ok miatt, mert azon az állami territoriumon, ahol élnek, nem alkotnak többséget s így sorsuk önálló létezéséből többé-kevésbé ki vannak zárva.

A genfi kisebbségi kongresszus azért ült össze évről-évre, hogy egyrészt megvizsgálja az egyes államokban élő különböző kisebbségek helyzetét, másrészt, hogy megadja azokat a politikai és közjogi lehetőségeket, amelyek keretében a kisebbségi probléma megoldható volna. A kisebbségek világparlamentje — ahogy a genfi kongresszust nevezni szokták — nem rendelkezik sem törvényhozói, sem végrehajtóhatalommal, szabad és laza beszélgetés sorsban élő embereknek. De határozatainak keresztül mégis hatvanmillió ember kiált a világhoz és ez a kiáltás intő kell hogy legyen mindazok számára, akik még mindig a mindenható nemzeti fikciójában élnek. Ama okok között, melyek Európa mai siralmas helyzetét okozták, nem utolsó helyen áll a kisebbségi kérdés. Hatvanmillió, sorsával elégedetlen embert még egy egyébként nyugodt konszolidált Európa sem bírna megőrizni, hát még a mai lázban vergődő Európa.

A genfi kisebbségi kongresszus összehívásának pusztán tényével is nagy erőt képvisel, dokumentálja a közös sorsban élők solidaritását és azt, hogy nem lesz addig nyugalom Európában, amíg a kisebbségi problémát az igazságnak, a jog-

Jorga még a parlament megnyitása előtt kiválik a kormányból?

Bukaresti lapok szsrint Argetoianu legutóbbi audienciáján elpanaszolta a királynak, hogy Jorga valósággal szabotálja öt pénzügyi intézkedéseiben. Ha Jorga csakugyan távozni kényszerülne, ugy Cuzával együtt ellenzékbe fog menni a kormánnyal szemben

Ismét reklamálják Maniut a nemzetipárt élére

Bucuresti-Bukarest, augusztus 29. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Néhány nappal ezelőtt bukaresti tudósítás nyomán beszámoltunk a Jorga és Argetoianu között felmerült nézeteltérésekről. Megírtuk, hogy Argetoianu pénzügyminiszter a napirenden lévő sulyos gazdasági és pénzügyi problémákban nem tud közös platformra jutni a miniszterelnökkel, aki eredeti nyilatkozataival és még eredetibb intézkedéseivel egyébként is nap-nap után csak kellemtelenségeket okoz a kormánynak. A kérdés ma már olyan stádiumba jutott, hogy egyes bukaresti lapok Jorga külsőben álló visszavonulását sürgetik. A Dimineața például mai számában a következőket írja:

Jorga állástfoglalt Argetoianu intézkedéseivel szemben

„Politikai körök érdeklődésének füzéppontjában Argetoianu színajai audienciája áll. Ugyiltszik, Argetoianu ez alkalommal kijelentette az uralkodó előtt, hogy a Jorga professzorral való további együttműködése lehetetlenné vált. Argetoianu rámutatott az uralkodó előtt arra, hogy Jorga éppen akkor hagyta magára és szabotálta őt, midőn a pénzügyi piacra a leghihetlenebb nehézségekkel kellett megküzdenie. Ezenfelül pedig a miniszterelnök egy másútan két vezércikkben foglalt állást Argetoianu intézkedései ellen.

Jorga eredeti és alkalmazhatatlan koncepciói

Az Argetoianuhoz közelálló politikai körök a következőképpen indokolják a pénzügyminiszter eljárását: Argetoianu abban reménykedett, hogy Jorga csak a kormány általános politikájával fog foglalkozni. Ez a reménye azonban nem vált valóra. Jorga a legapróbb kérdésekkel is mindenáron törődni akart, ráerőszkolva a kormányra eredeti, de annál alkalmazhatatlanabb koncepcióit. Argetoianu elnézte Jorga eredetiségeit, de nem maradhatott tétlen a

Mangaliában tett kijelentésekkel szemben. Nem az aggasztja Argetoianut, hogy ezek a kijelentések a nyilvánosság tudomására jutottak, hanem az, hogy egy ilyen koncepcióval rendelkező ember áll az ő kormányának az élén. Végül irritálja Argetoianut az is, hogy Jorga miniszterelnöki minőségében olyan intézkedéseket tett, amelyek valósággal neveltségessé teszik az egész kormányt.

A lap szerint Argetoianu azt is felpanaszolta a királynak, hogy Jorga egy idő óta visszavonult valami de-muntei birtokára, ahol sétálással tölti az időt, ugyanakkor, amikor az ország a legnagyobb krízissel küzd.

A miniszterelnök lemond?

„Mindezen okokból — írja a Dimineața — valószínűnek látszik, hogy Jorga le fog mondani a miniszterelnökségről és pedig még a parlament megnyitása előtt. Most keresnek Jorga számára egy olyan visszavonulási formulát, amely minél kevésbé csorbítana a miniszterelnök presztizsét. Ez természetesen óriási nehézségeket ütközik. Amennyiben Jorga visszavonulna, úgy Argetoianu Duca támogatását fogja kérni.

A pénzügyminiszter — egyes verziók szerint — hajlandó volna Duca elnöksége alatt is dolgozni, amennyiben azonban a liberálisok nem vennék aktív részt a kormányzásban, úgy kérni fogja a liberálisok parlamenti támogatását.

Duca és Argetoianu együttesen szolid parlamenti többség felett rendelkeznek még akkor is, ha Grigore Filipescu hívei is követnék Jorgát az ellenzékbe. Jorgának ugyanis legfeljebb 20—25 feltehetően hiven van a parlamentben. Ez a kormány megszavaztatná a költségvetést és a legszükségesebb törvényeket, aztán pedig sor kerülne a parlament feloszlására és új választások kiírására.

Folytatása a 4-ik oldalon.)

VILÁG TÜKRE

A berlini nő számokban

Mindenütt a világon több nő van, mint férfi. Így van ez természetesen Németország fővárosában, Berlinben is. Elegendő hosszabb sétát tenni Berlin utcáin, hogy ezzel az igazsággal rövid uton megismerkedjék az ember s nincs szükség hozzá különösebb statisztikára. A berlini nő statisztikája azonban más megkapóan érdekes, vagy szomorúan jellemző tünetekről, jelenségekről, tényekről is beszél. Aki ezeket a statisztikai adatokat figyelemmel kíséri, annak éreznie kell, hogy a csupasz és rideg számok mögött majdnem minden esetben megindító drámák, a mai szociális élet kis és nagy tragédiái lüktetnek.

Vannak természetesen fura vagy humorosabb részek is ennek a statisztikának. Így például a férfiak és nők számának egymáshoz való viszonya nem egyformán alakul ki az egyes városrészekben. Spandauban minden száz férfire 104 nő, Wilmersdorfban viszont 143 esik. Meglehetősen nagy tehát a számbeli különbség. Behlendorfban és Schönebergben is feltűnő a nők számbeli fölénye, míg Treptov, Reinickendorf ugyancsak alacsony „vizilást” mutatnak. És sajátos: a nőkben gazdag kerületek Berlin legjobb városrészei.

A háboru árnyéka 13 évvel a békekötés után is elhomályosítja a statisztikát: Berlinben ötször annyi özvegy nő van, mint özvegy férfi. A nőnek a szabadság utáni törekvése hozta magával, hogy Berlinben minden elvált férfitra két elvált nő esik. Ilyen körülmények között állt elő az a helyzet, hogy száz berlini nő közül csak negyvenháromnak van férje, míg száz berlini férfit közül ötven nő akad. S ha Berlin összes nőitlen férfiainal azonnal megházasodnának, ha valamennyi özvegy és elvált férj ismét az anyakönyvvezető elé járulna, még mindig annyi nő maradna pártában, mint ahány lakója van Danzig városának.

A berlini nő számára Weisensee kerületben nyílnak a legjobb férjhezmeneteli alkalmak. Száz férfire mindössze százhat nő esik itt, ezzel szemben minden ezer lakóra 11.6 százalék házasság. Zehlendorfban ezzel szemben 1000 lakóra mindössze 6.7 házasság esik. Ez a kerület mutat tehát a legkevesebb hajlandóságot arra, hogy a nők eltartásáról gondoskodják. Az általános statisztika szerint a berlini férfiak egy százaléka határozza el magát évenként arra, hogy az oltárhoz vezesse kiválasztottját. Az élet furcsaságairól regél a statisztika következő része. Az elvált nőnek nagyobb kilátásai vannak Berlinben arra, hogy ismét férjhez menjen, mint az özvegynek. A legutóbbi év 47104 menyasszonyának nyolc százaléka elvált nő volt s csak négy százalék özvegy. Ez egyébként azzal is magyarázható, hogy a berlini özvegyek általánosságban jóval idősebbek, mint az elvált asszonyok. Az ismét férjhezmenő özvegyeknek 53 százaléka meghaladta a 40 évet, míg az ismét a házasságot vízbe evező elvált asszonyok közül mindössze 29 százaléka haladta meg a 40 évet.

Száz férj után vágyakozó berlini nő közül évenként 17 unja meg a házasságot örömeit és igyekszik attól szabadulni. Az elmúlt évben 8183 válast jegyeztek fel. A válóperes nőknek jóval több, mint a fele még nem haladta meg a 35 évet, de csaknem tíz százaléka 50 évesnél is idősebb volt. Ilyen körülmények között a berlini házasságok élettartama igen változatos. Erről az alábbi adatok tudnak sokatmondóan beszélni:

Az elvált házastársak házasságainak 1.5 százaléka egy évig sem tartott s 12 százalékban érték el a harmadik évet,

míg a legtöbb válás a házasság 5-ik és 10-ik éve között történt. Előfordult azonban az is, hogy a házastársak 25 évi együttélés után találták elviselhetetlennek a Hymen kötelékeit. Az ilyen válások nem kevesebb, mint 6 százalékat tettek ki az összválásoknak. Hogy mi idézi elő a válásokat? Erre a kérdésre érdekes és néha egyenesen valószínűtlennek látszó adatokkal szolgál a statisztika. Egyhelyütt például azt mondja, hogy a férfiak kétszer oly gyakran bizonyultak hűtlennek, mint a nők. Ezzel szemben négyszer annyi esetben kellett a nő szellemi betegsége miatt kimondani a válást, mint a férfiaknál. *A hűtlen elhagyást mindkét nem körülbelül egyforma mértékben gyakorolta.*

A nők elővigyázatosságáról tanuskodik Berlin baleset-statisztikája. Bár a nők jóval nagyobb számban közlekednek az utcákon, mégis ritkábban kerülnek a kerek alá, mint a férfiak. Az uccai baleset folytán megsérült személyeknek 30 százaléka volt mindössze nő. A statisztika összes adatai arról számolnak be, hogy a nő a különböző szellemi és proletár-foglalkozásokban mind inkább előtérbe lép, mint a férfiak. A berlini nőnek az egyetemen való előretörése is figyelemre méltó, bár ahhoz, hogy a férfiakkal a paritást elérhesse, még egy jó darab út van. 1915-ben az egyetemi hallgatók 14 százaléka került ki a nők közül és ez a szám a háború utolsó évében, 1918-ban érthetetlenül 11,3 százalékra csökkent. 1923 végéig az egyetemi hallgatók száma 13,7 százalékra emelkedett, a legutóbbi év végén pedig már az egyetemi hallgatók 20 százaléka került ki a nők sorából. A Műegyetemen a hallgatók 1,5, az állatorvosi főiskolán pedig 2,7 százaléka rekrutálódik a nők sorából, a művészképző főiskolákon azonban már megközelíti a hallgató ifjúság felét, a orosz testnevelési főiskolán pedig egyenesen több nő van, mint férfi. Németország *össz-egyetemi hallgatójának 16 százalékát teszik ki a nők.* A legnagyobb ritkaságok közé tartozik Berlinben az, hogy leányok főiskolákban járnak. Mindössze ötven leány jár főiskolákban, ezzel szemben a leányiskoláknak is akad — igaz egész Berlin területén — két fú tanulója.

A nők olvasási lázát nem látszik tanúsítani a statisztika. Berlin könyvtárainak négyszer annyi férfi, mint női látogatója van. Egy évvel ezelőtt a berlini orvosok 2,8 százaléka került ki a nők közül, ebben az évben már 8,5 százalékra emelkedett a nőorvosok száma.

930 baba működik a német fővárosban, akik egyenként és évenként átlag 47 új berlini lakost segítenek a világra. Ez a szám elég kevésnek mondható.

Az ivásban a statisztika szerint a berlini nő messze elmarad a férfi mögött. Az alkoholizmusban szenvedők intézetében minden 28 férfira esik egy nő. A nikotin-mérgezésnél azonban már nincs meg ez a nagy különbség: száz férfira 40 nő esik.

Sajátságos előzérteket tanúsítanak a gyermektelen berlini házaspárok a leánygyermekkel szemben. Minden adoptált fiúgyermekre 3 leánygyermek esik. Kiderül a statisztikából az is, hogy a nő sokkal nehezebben szakítja meg a kapcsolatokat vallásközösségével, mint a férfi. S miután a nő ritkábban kerül érintkezésbe a külvilággal, ritkábban akad dolga a törvényszékkel is. Minden hat pereskedő férfire egy nő esik. A statisztika amellett tanuskodik, hogy különösen 20 éves koráig és 50 éves korától felele mutat a nő hajlandóságát a bűnözésre.

A statisztika adatai alapján feltétlenül szemrehányás illeti a nőket a po-

Csodálatos, szinte megfoghatatlan az a hatalmas gyógyulási eredmény amelyet a gyomor, vese, epe és hólyagbetegségeknek elérhetünk a hirtelen

paptamási
"LITHYNIA"
ásványvíz
fogyasztása által.
ÜDITI GYÓGYIT
Kapható mindenütt.

SELECT MOZGÓ
Az őszi szezon megnyitása alkalmából bemutatja szeptember 3-iki kezdettel Németország legkiválóbb komikusának **FELIX BRESSART** közismert művésznének legjobb filmjét:
AZ EZRED RÉME eddig nem látott szenzációs vigjáték.
E órák kezdete 3, 5, 7 és 9 órakor

litikai életben való aktív részvételük tekintetében. Az összes eddigi választásokon férfiaknál jóval kisebb arányban vettek részt. A husz berlini kerület egyikében sem érték el a leszávozó férfi választók számárányát. Mindenesetre megállapítható, hogy a választás iránti érdeklődésük évről évre növekszik. Érdekes, hogy bár a nő ki-

sebb arányban vett részt a választásokon, mint a férfi, az egyes pártoknak, a kommunistákat kivéve több nő, mint férfi választójuk volt. Csak a kommunistáknál esett minden két választóra egy választónő. A centrum-pártnál viszont minden férfira két női választó esett. Természetesen, csak a szavazalópok statisztikájában.

Ford detroit-i üzemében csaknem teljesen megállott a munka
Newyork állam szenátusát rendkívüli ülészakra hívták össze a munkanélküliség problémájának letárgyalására

London, augusztus 29. Newyork állam szenátusát rendkívüli ülészakra hívták össze a munkanélküliség problémájának tárgyalására s új vizsgáló-bizottság kiküldetésére Walker newyorki polgármester állítólagos hivatali vizsgálói ügyében. A demokrata szenátorok ugyanis kifogást emeltek az ellen, hogy a republikánus többségből álló eddigi bizottság személyes haszna vágyára terelte a vizsgálatot s nem igyekezett mielőbb tiszta képet nyerni

Walker hivataloskodásáról. A most Európában utazó főpolgármester elleni vizsgálatot Amerika nagy érdeklődéssel figyeli.
London, augusztus 29. Ford detroit-i üzemében csaknem teljesen megállott a munka. A munkanélküliek elkeseredéssel néznek a tél elébe.
A detroit-i városi bizottság ez évben 16 millió dollárt adott ki munkanélküli városi segélyekre

A Banca Generală a Țării Românești betétese megverték a bank egyik megbizottját
A hivatalos szakértők ellenőrzését kérik a betétesek

Bucuresti-Bukarest, augusztus 29. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A Banca Generala a Țării Românești betétese tegnap újabb viharos gyűlést tartottak a fővárosban, amelyen súlyos kifakadások hangzottak el a bank igazgatósága ellen. A betétesek között a bankok egyik megbizottja agított a pénzintézet érdekében. A betétesek tetteleg inzuláltak a bank ügynökét, aki csak súlyos ütlegek árán szabadult el a gyűlésről.

A szakértői vizsgálat tendenciózusan mellékvágyaira terelje a kérdést. A betétesek kérik, hogy a szakértők működését a betétesek megbizottjai felülvizsgálják.
A bank átszervezése és a műveletek folytatása érdekében a hitelezők és betétesek hajlandók továbbra is támogatni a pénzintézetet, de kizárólag csak akkor, ha adminisztrációs személyzetét kicserélik.
A betétesek gyűlésén néhány vidéki betétes levelét is felolvasták, akik teljes mértékben hozzá járultak a betétesek akciójához. A betétesek határozati javaslatukat eljuttatták az illetékes fórumokhoz.

A betétesek előtt C. Frunzescu ügyvéd tartott beszédet a bank helyzetéről és arról, hogy a betétesek hogyan juthatnak betéteiknek birtokába. A gyűlés ezután határozati javaslatot fogadott el, amely tiltakozik az ellen, hogy

Banca pentru Comertul Intern si Extern S. A.
Bucuresti, Calea Victoriei 20. Telefon 37-11
Az érdekeltek nb. tudomására hozzuk, hogy átvettük az

India Tyre & Rubber Company Ltd.
romániai vezérképviselőt és esernovic, valamint bukaresti raktárunkról teher-autó, személy-autó és motorkekrpár pneumatikákat és légtömlőket szállítunk minden méretben.
A pneumatikok és légtömlők, amelyekért a legteljesebb garanciát vállaljuk, a legjobb anyagból készülnek és azokat a szokásos napi áron árúsítjuk. Elsősorban felhívjuk az érdekeltek sz. figyelmét a kék „INDIA” tömlőkre, amelyek a legértékesebb anyagból, speciális szabadalmazott módszer szerint készülnek és mindenütt mint Heat Proof (hőálló) tömlők kitűnően beváltak. Ha szükségletét fedezni akarja, forduljon a Banca pentru Comertul Intern si Extern, Bucuresti, Calea Victoriei No. 20. Sürgőnycim: „INDIA” Bucuresti.
Minde nrendelést legjobban és leggyorsabban intézünk el. Keresünk nagybani elárúsítókat és ügynököket a vidéken.

A kilométerkirály

Villanyegő
CSERE 50
az új feszültségre 50 százalékkal
Rezsó és vasaló átalakítás
az
Elektrikánál
Cluj, Hotel Central épület

SPORT
Magyarország 9:2-re verte a belga vízpoló-válogatottat
A 100 méteres hátuszás második és harmadik díját vitték el a magyarok

Párizs, augusztus 29. Az európai uszóbajnokságok szombati napján általános érdeklődés előzte meg a 100 m-es hátuszás bajnoki küzdelmét. Az előfutamon során két magyar: Bicskey és Nagy kerültek a döntőbe és a bajnokságokon résztvevők érthető drukkál várták, hogy a hátuszásban is elkaparintják a győzelmi pálmát a magyarok, vagy sem. A verseny izgalmas küzdelme után dönt el és ha a magyarok nem is vitték el az első díjat, de a második és harmadik díjat megszerzték és így a pontversenyben ugyanolyan eredményt értek el, mintha az első díj lett volna az övék.

Első lett a német Deutsch, második Bicskey magyar és harmadik Nagy magyar. A vízpolóbajnokságok további küzdelmei során a magyarok a belgákkal kerültek össze. A játékosok levetették a németekkel szemben megnyilatkozott idegességüket és 9:2 arányban fölünyes győzelmet arattak a belgák fölött.

Szombaton délelőtt Németország 5 (3:0) arányban legyőzte az osztrák válogatottat.
A női műgrás európbajnoka az osztrák Etliche kisasszony lett, második a svéd Serieriti, harmadik a francia Slavier.

Megérkezett az Ujpest. Az Ujpest együtese szombaton este megérkezett Kolozsvárra. A csapatot a district vezetősége az érdeklődők nagy tömege várta. A komplett felállítással érkező magyar csapat mai mérkőzése iránt óriási érdeklődés nyilvánul meg.

A Haggibbor Besztercén. A Haggibbor néhány játékosának betegsége miatt következő felállításban veszi fel a versenyt a besztercei Gloria csapatát. Deutsch, Zélig—dr. Hirsch, Czár, Ordentlich—Márk, Weintraub Krausz, Babuka—Weisz—Tulpi.

Stimson elbucsuzó Európától
London, augusztus 29. Stimson felesége reggel elutaztak Southamptonba, ahol a Leviathan fedélzetére szállottak. Az amerikai külügyi államtitkár sajtónyilatkozatban vett búcsút Európától. Örömeinek adott kifejezést, hogy megismerkedhetett és tárgyalhatott a legfontosabb európai államokkal, mint Németország és Olaszország, és a magyar férfival, akik tájékoztatták, hogy most már gyökeresen ismeri az európai problémákat. Stimson meli, hogy a világ tuljutott a világháború mélypontján s most fellendülés fog vetkezni.

— Délamerikai utra startol a Graf pelin. Friedrichshafenből jelentik, hogy Graf Zeppelin ma este kilenc órakor amerikai utra indul. A léghajó Perna-coba készül közbenső leszállás nélkül.

Svéd érdekeltség kapta meg a sósó villanyellátás koncesszióját. Bróból jelentik: A minisztertanács határozat értelmében királyi dekrétummal az Electro-Invest svéd társaság kapta meg a brassói városi villanyellátás éves koncesszióját. A koncessziót a társaság az 1930 május 26-án tartott városi árlejtésen benyújtott ajánlat alapján kapta meg.

Mindössze ö nemzeti kor

megeg kölcsö

London, augusztus 29. angol kincstár és a bizottai, továbbá a frások között létrejött Angliának nyújtandó megállapodás részle nyilvánosságra. Ugycsön kamatlába 4 és csöntgyűlések Newre vezettek, de részle a kölcsönről sem. Hivatalosan is megsterling árfolyamánataása érdekében megfranciaországi kölcsömenyre vezettek.

Az Egyesült Államlió font értékben álarvátokat, a frapedig ugyancsak 4

Tovább par
Lissza
Portu

London, augusztus 29. Jentik, hogy a forradban több mint ezerzöltek. A lázadás tögépen külföldre merforradalmi bizottságtása folyik. A forradvan szoros összefüggpéntek délután fél óférfi a madridi portuményeletet követettbombát dobta Mello tot ablakán át lakásban kerestek menedéksege éppen a szobában először azt hitték, kö

Amikor a követ fe gépet, kirohant a f szerencsésük, mert kező pillanatban és az egész berendezé

Sipő
„Az én el hatja“

Budapest, augusztus 29. tegnap számában h hajszeről, melyet a tény antiszemita párt budapesti polgármest mert ez felesérgül vet győri zsidó kántor leányát.

Ebben az ügyben hozzászólást t. i. a Sipő ezideig nélkülözött a hajszeről, melyet a tény antiszemita párt budapesti polgármest mert ez felesérgül vet győri zsidó kántor leányát.

A nyilatkozat, m sebb részét alább k férfias és alapjában lemű emberre vallana kérdéseire a követ Sipőcz Jenő dr.: — Nekem az a fe

Mindössze ötven főnyi többségre számíthat az alsóházban az angol nemzeti kormány

Franciaországgal is létrejött a megegyezés az Angliának nyújtandó kölcsön ügyében

Novemberben kiírják a választásokat. Az angol rendőrszervezet tiltakozik a fizetéscsökkentés ellen

London, augusztus 29. Párizsban az angol kincstár és az Angol Bank megbízottai, továbbá a francia pénzügyi hatóságok között létrejött a megegyezés az Angliának nyújtandó kölcsön ügyében. A megállapodás részleteit később hozzák nyilvánosságra. Ugy tudják, hogy a kölcsön kamatlába 4 és félszázalék. A kölcsöntárgyalások Newyorkban is eredményre vezettek, de részletes tájékoztatás erről a kölcsönről sem közöltek a sajtóval. Hivatalosan is megerősítik, hogy a font sterling árfolyamának jelenlegi szinten tartása érdekében megindított amerikai és franciaországi kölcsöntárgyalások eredményre vezettek.

Az Egyesült Államok bankjai 40 millió font értékben átvesznek angol dollárváltókat, a franciaországi bankok pedig ugyancsak 40 millió font értékben egyévi időtartamra honorálják az Angol Banktól származó új kibocsátású váltókat.

Ugy Franciaországban, mint Amerikában az intéző körök a legnagyobb készséget tanúsították annak elérése érdekében, hogy az angol kincstárnak még a törvényhozás összeülése előtt az igényelt pénzügyi segítség rendelkezésére állhasson.

London, augusztus 29. Politikai körökben a kormányra szavazó képviselők számát 334-re, az ellenzékét mintegy 280-ra becsülik. A koncentrációs kormánynak tehát legalább ötven főnyi lesz a többsége az alsóházban. Egyébként Henderson a munkáspárt értekezlete után kijelentette, hogy őt egyenlőre érte a megtiszteltetés a leszerelési világkonferencia elnökévé történt proklamálással.

s ezért a kormányból kiválása még nem ok arra, hogy az elnökségről lemondjon.

Henderson ebben a kérdésben az angliai általános választások utáni időpontban fog dönteni, mert az eredménytől teszi függővé elhatározását. A választásokkal kapcsolatban a munkáspárt országsszerte gyűjtést fog indítani az összel megtartandó választások céljaira.

Politikai körökben elterjedt hírek szerint az alsóház szeptember nyolcadikán kezdődő ülészaka rövidtartamu lesz.

Valószínű, hogy már novemberben kiírják az új választásokat. Ezzel egyidejűleg jelentik, hogy az angol rendőrszervezet gyűlést tartott, amelyen tiltakoztak illetményeik csökkentése ellen.

Tovább parázslék a forradalmi tűz Portugáliában

Lisszabonban helyreállott a „rend“, de Dél-Portugáliában a forradalom terjedőben van

A munkásszervezetek általános sztrájkot proklamáltak. Megkezdődött a forradalmárok fildözése. Carmona elnök ostromállapotot vezetett be. Merényletet követtek el a madridi portugál követség ellen

London, augusztus 29. Lisszabonból jelentik, hogy a forradalommal kapcsolatban több mint ezer letartóztatást eszközöltek. A lázadás több vezetője repülőgépeken külföldre menekült. Most a titkos forradalmi bizottság tagjainak felkutatása folyik. A forradalmi mozgalmakkal van szoros összefüggésben az is, hogy péntek délután fél ötkor két ismeretlen férfi a madridi portugál követség ellen merényletet követett el. Az ismeretlenek bombát dobtak Mello Baroto követ nyitott ablakán át lakásába s azután futásban kerestek menedéket. A követ és felesége éppen a szobában tartózkodtak s először azt hitték, követ dobtak a lábsba.

Amikor a követ felismerte a pókolgépét, kirohant a folyosóra. Ez volt szerencsésük, mert a bomba a következő pillanatban már robbant is és az egész berendezést darabokra szag-

gatta. Zamorra miniszterelnök a hírvétele után nyomban megjelent a követnél és szerencsekívánatait fejezte ki megmeneküléséért. A hatóságok bizonyosra veszik, hogy a merényletet politikai menekültek is nem spanyolok követték el.

Ujabb jelentések szerint és annak ellenére, hogy Lisszabonban helyreállott a rend, Dél-Portugáliában a forradalom terjedőben van. A munkásszervezetek a felkelők támogatására proklamálták az általános sztrájkot.

Lisszabonban a diktatúrának sikerült újra átmenetileg kezébe kerítenie a hatalmat, de mindenki közeli fordulatot vár. A lakosság nyugtalansága miatt Carmona elnök életbe léptette az ostromállapotot.

A spanyol-portugál határra érkezett portugál menekültek szerint a kormánynak még egyáltalán nem sikerült a lázadást teljesen elfojtani. Számos stratégiai pont a felkelők kezén van

s harcok még folynak a forradalmárok és a kormánycsapatok között. A menekültek elmondják, hogy a forradalmárok bombavető repülőgépei nagy károkat tettek a köztársasági elnök palotájában és a minisztériumok épületeiben. A bombázásnál állítólag hetven halálos áldozat és súlyos sebesült esett áldozatul. Az összes halottak számát százra, a sebesülteket több mint ötszázra teszik. Carmona elnök kénytelen volt a tartalékosok egy részét behivatni a zászlók alá, mert néhány csapatot megbízhatatlannak bizonyult s emberek tömegesen léptek át a lázadókhöz. A kormány helyzetét nehezíti a vasútsztrájk is.

E hírekkel szemben a párizsi portugál követség hivatalos kommunikét adott ki, melyben közli, hogy a forradalmárokat leverték s az országban helyre állott a rend.

Sipőcz Jenő megszólalt ominózus házassága ügyében

„Az én elhatározásomat semmiféle párt, vagy magánügyem nem befolyásolhatja“ — mondotta a budapesti polgármester. Sipőcz nem érdeklődött felesége származása iránt

Budapest, augusztus 29. Az Uj Kelet tegnapi számában beszámolt arról a házasságról, melyet a Wolff-féle keresztény antiszemita párt Sipőcz Jenő dr., budapesti polgármester ellen indított, mert ez feleségül vette Smulovics, volt győri zsidó kántor kikeresztelkedett leányát.

Ebben az ügyben a leghivatottabb hozzászólást t. i. a Sipőcz Jenőét mindenképp nélkülözötte a nyilvánosság. Annál szennyezésben hat Sipőcz Jenő nyilatkozata, aki végre ebben a kényes természetű magánügyben személyesen szólalt meg Bécsben egy budapesti újságról előtt.

A nyilatkozat, melynek legérdekesebb részét alább közöljük, egy igen férfias és alapjában véve modern szellemű emberre vallanak. Az újságról kérdéseire a következőket válaszolta Sipőcz Jenő dr.:

— Nekem az a felfogásom, hogy a

házasságom az én egyéni ügyem és az senkire nem tartozik. Aki ismer engem, az tudja, hogy kiesnyes titkolózás nem természetem. Most sem akartam titkolózni. Egy pillanatig sem merült fel bennem az a gondolat, hogy eltitkolom a házasságomat, a keresztény községi párt vagy akármelyik más párt előtt.

Azt valloam azonban, hogy ehhez egyetlen pártnak sincs semmi köze.

Bizonyos óvatosságra azonban mégis szükségem volt — legalább is én úgy éreztem, nem a politika miatt, hanem az édesanyám miatt.

— Hogy mégis miért mentem el akkor Budapestről? Elmentem, mert nem bírtam a sok telefonálást. Kétszázszor, vagy még többször kellett vagy nekem, vagy az édesanyámnak a telefonhoz menni. Azután a forró lakás olyan volt, mint a katlan. A szerkesztő ur ismer engem. Tudja, hogy nem szeretek sem

magammal, sem a dolgaimmal foglalkozni. Azután végre is egy kis pihenés még rámfér. Egyheti pihenést csak megengedhettem magamnak. Elhoztam magamhoz az iratokat. A főváros pénzügyi dolgait tanulmányoztam, gazdasági javaslatokat készítettem.

„Érzelmi dolgokat nem tekinthetek ügyvédi aktának.“

Egy kis szünet áll be, azután a polgármester maga tér át a legkényesebb kérdésre.

— Hallottam, hogy nekem a házasságom miatt valami ultimátumot nyújtottak volna át. Ez egyszerűen nevetséges. Nekem nem lehet ultimátumot adni és velem nem lehet mindent aláírtni.

En a keresztény és a nemzeti elveket vallottam a múltban és büszkén fogom vallani a jövőben is.

Megkezdődtek az iskolai reklám hetek!

Intézeti árak:

Intézeti zsebkendő	9 L
Intézeti harisnya	15 L
Intézeti combiné batiszt	17 L
Intézeti mosott vászon	19 L
Intézeti törölköző	29 L
Intézeti pepita szövet	29 L
Intézeti sötétkék shevioth	66 L
Intézeti alsólepedő métere	88
Intézeti paplanlepedő métere	110
Intézeti pokróc	265
Intézeti paplan	550 L
Intézeti matrac 3 részes	698 L

Raktáron vannak ezen kívül legnagyobb választékban

Vásznak, selymek, szövetek, bársonyok, mosóárúk, paplanok, clothok, függönyök.

Külön butorszövet és szőnyeg osztály

Szabó Jenő

divatnagyrúháza

CLUJ, Calea Regele Ferdinand 5.
Telefon 4-79

Amit most mondani fogok, azt elhihetik, ha akarják, vagy ne higgyék el, az mindegy nekem. Csak az a fontos, hogy ez az igazság.

— Én valóban nem érdeklődtem feleségem származása iránt. Ez is érzékeny természetemből folyik. Azt tudtam, hogy elhalt férje kikeresztelkedett, nem sokat foglalkoztam azonban az egész dologgal. Megkérdeztem, hogy mi a vallása és azt mondták, hogy református. Miért kellett volna ezt tovább firtatnom. Erről a kérdéstről én valóban többet semmit nem tudtam. Lehet azt mondani, hogy ez helyes volt-e vagy nem helyes, ha akarják, emiatt pálcát törhetnek felettem, vagy el is ítélhetnek érte. Az is lehet álláspont, hogy ügyvéd is vagyok, tehát alaposabban kell minden dolgot megnézni. A tény azonban az, hogy én érzelmi dolgokat nem tekinttem és nem is tekintek ügyvédi aktának.

A feleségem külsejében semmi sincs, ami származására mutatna.

— Akárhogyan fejlődnek a dolgok, az én elhatározásomat semmiféle párt, vagy magánügyem nem befolyásolhatja. Magánügyeimbe nem engedek beleszólni, azokat én magam intézem el.

— Méltóságod tehát válik?

— Ezekről a belső elhatározásokról — felelte Sipőcz — nem akarok nyilatkozni, ez igazán az én magánügyem. Csak azt szeretném hangsúlyozni, hogy bármilyen legyen is a döntés, abba semmiféle politikai párt nem szólhat beie. . .

Bécsi mintavásári igazolványok

valamint budapesti utazáshoz szükséges féláru igazolványok kaphatók a HERMES menetjegyirodában Cluj, Calea Regele Ferdinand 13. Telefon 13

Az ötödik rend

„Mi volt az ötödik rend? Semmi.”
„Mi volt eddigi szerepe a politikai viszonylatokban?”

„Minden és semmi.”
„Mit kíván magának?”
„Mindent!”

Sieyès abbé híres tézisének ezzel a megváltoztatott formájával vezeti be Heinrich Berl most megjelent új munkáját, „Die Herkunft des fünften Standes, Zur Soziologie des Verbrechertums”. Könyvében sötét képet fest a huszadik század eljövendő eseményéről, az ötödik rendnek, az alvilágnak uralomrajtásáról. A negyedik rend, a munkásság hatalomrajtása a szemek előtt játszódott le, a harmadik rend alig egy évszázad előtt került uralomra. Csodálatosnak látszik ez a tempó, ha meggondoljuk, hogy Európát ezernyolcszáz esztendőn keresztül a két első rend kormányozta. Kialakulhat-e az ötödik rend után egy hatodik hetedik, vagy nyolcadik rend? Berl szerint nem. Okoskodása itt már átlép a metafizikába és arra hivatkozik, hogy az ötödik — pythagorikus szám. A könyv természetesen fantasztikus, de még valószínűtlen következtetései is megérdemlik az érdeklődést, adatai pedig valóban nem mindennapiak.

A modern rablóvezér alakjában az arisztokrácia egy új típusa alakult ki. A bűnözők ma már egy külön társadalmat képeznek, kongresszusokat tartanak, egyesületeket alapítanak, klubjaik vannak és emlékirataikért a könyvkiadók nagy összegeket fizetnek.

A tömeg pedig kapkod minden után, ami gyilkossággal, rablással, szexuális kicapongásokkal foglalkozik.

Az alvilág ma már állam az államban.

Az ötödik rend uralomra kerülését biztos jelét látja Berl a gonosztevő típusának változásában. A mai bűnöző már elpolgárosodik. A külvárosi tömeglakásokból bekerült a városok előkelő részeibe.

Ezzel az átalakulással egyidejűleg állandóan lazul a tömegek erkölcsi érzéke. Ma már a bűnözés minden fajtáját feldolgozták a színpadon, irodalomban stb. Százszáznyi olvasótáborba van a detektív- és kalandorregényeknek, a mozi segítségével pedig utat találunk ezek a témák a vidék közönségéhez is. A polgári morál lassú változásán megy keresztül és mindinkább magáévá teszi az alvilág eszméit.

Napjainkban a legtöbb büntényt az Egyesült Államokban és Oroszországban követik el. Az országban elkövetett bűncselekmények Amerikában 13 milliárd dollár kiadást okoznak. Amerikában évente 12.000 gyilkosságot követnek el és a rendőrség minden igyekezete dacára New Yorkban 30.000 Csikágóban 10.000 súlyos bűnöző van szabadlábon.

Amerikában a gonosztevők külön szervezeteket alkotnak és körülbelül 800 különböző banda tagjai dolgoznak. Az amerikai alvilág központja kétségkívül Csikágó és koronázatlan királya Al Capone.

Alfonso Capone 1920-ban, 22 éves korában jött Newyorkból Csikágóba. Minigárt felismerte a szeszempészésben rejlő óriási kereseti lehetőséget, mivel az alkohol iránti kereslet főleg a prohibíció első éveiben igen nagy volt. Csikágóban való letelepedése után Al Capone barátjával, Johnny Torrióval kezébe vette a szeszempészést irányítását.

Ügynökeik végigjárták az alvilág tanait, keresték az alkalmas embereket, akiknek könnyű volt megmagyarázni, hogy a szeszempészés az a legjövendőbb foglalkozás a világon, amivel játszva lehet naponta legalább 15 dollárt megkeresni. Al Capone neve ilyenformán rövidesen fogalom lett. Ő az, aki mindenről gondos-

kodik, akitől minden pénz származik, ismer: a rendőrség vezetőit és a prohibíciós osztály titkos ügynökeit, gondoskodik a bebörtönzött családjáról, egyzóval ő az, aki az egész bonyolult gépezetet kezében tartja és irányítja.

Al Capone a magánéletben is nagystilű, de kellemes ember, aki mindig nyugodt és barátságos. Legfőbb törekvése, hogy a különböző és egymással ellenséges viszonyban levő bandák közt békét teremtsen. Főprogramja a gyilkosságok megszüntetése. Azt akarja, hogy tilos legyen az egyes bandáknak egymással szemben gépfegyvert vagy bármilyen más fegyvert

használni. A vitás kérdések fölött egy közösen választott végrehajtó bizottság dönt. Al Capone javaslatait azonban mindig nem fogadták el. benne azonban még van annyi szentimentalizmus és optimizmus, hogy hinni tudjon az „örök béke”ben. Az amerikai újságok hírei szerint Al Capone egy kabinetet is alakított. Ennek az alvilági kormánytagjai közt egy-egy minisztere van a sörgyártásnak, a szeszempészésnek, a szerencsejátéknak. Sőt hadügyminisztériuma is van. Ez utóbbinak elővigyázatossági okokból két minisztere is van, akiknek egyike „gépfegyveres Jack” barátságos nevét viseli.

Szeptember 6-án avatják fel a kolozsvári zsidókórház új épületét

Cluj-Kolozsvár, augusztus 29. Közöltük, hogy az Erdélyi Zsidó Kórház-egyesület többmillió befektetéssel új, hatalmas szárnyépületet emelt a meglévő kórházépület mellé s ezzel lehetővé tette, hogy már a legközelebbi napokban megnyíljen a kórház modern klinikai rendszerű belgyógyászati, szemészeti, gyermekgyógyászati osztálya és laboratóriuma a már eddig fennállott sebészeti és szülész-nőgyógyászati osztály mellett.

Az új kórház-épület felavatási ünnepélyét szeptember 6-án tűzték ki. Ebből az alkalomból a kórházegyesület vezetősége a következő meghívót bocsátotta ki:

A Kolozsvári Zsidó Kórházegyesület 1931 szeptember 6-án (Elul hó 24-én) vasárnap d. e. fél 11 órakor nyitja meg ünnepélyesen az egyesület főalapítójáról, székhelyhídi Sebestyén Davidról és nevére elnevezett kórház új épületrészét.

Az emberszeretet ezen új hajléka a megboldogult főalapító egyéni elgondolása, nemes lelkének élete utolsó napjaiban is ugyszólván egyedüli gondolat volt, melynek megvalósítását, sajnos, meg nem érthette. Az ő utolsó kívánságát hajtjuk végre az új kórház avatásával, az ő emlékének áldozunk, mikor szentélyt létesítünk a szenvedőknek.

- Az avatási ünnepségek programja:
1. Templomi kórus.
 2. Dr. Sebestyén József elnöki megnyitói beszéde.
 3. Glasner Akiba főrabbi felavatja a kórházat.
 4. Hatóságok és testületek üdvözlésével.
 5. Dr. Fenichel Mór igazgató-főorvos a kórházat átveszi.
 6. Dr. Neufeld Jenő főtitkár beszámolója.
 7. Dr. Hamburg József záróbeszéde.
 8. Karének.

Argetoianu aknamunkája Jorga ellen

(Első oldali cikkünk folytatása)

Bucuresti-Bukarest, augusztus 29. A Lupta ma delutani számában ugyancsak Jorga közeli lemondásának lehetőségével foglalkozik. A lap tudni véli, hogy a jogisták rendkívül el vannak keseredve Argetoianu ellen, aki minden követ megmozgat, hogy a jelenlegi miniszterelnököt a kormány éléről eltávolítsa. Amennyiben ez sikerülne, úgy Jorga Cuzával fog fuzionálni s együttesen fognak a kormány agrár- és pénzügyi politikája ellen harcolni.

A regátbeli nemzeti-paraszt-pártiak reklamáijok Maniut

A nemzeti parasztpárt ilfovmegyei tagozata ma tartotta kongresszusát D. R. Ioanitescu elnökletével. A kongresszuson 311 pártiszervezet közül 288 képviseltette magát. Ioanitescu elnök megnyitójában örömmel állapította meg a párt tagjainak lelkes összetartását, ami a delegátusok nagy számából is kitűnik. Birálja a kormányt, amely a pártok elleni harc jel-szavával jött, kompromittálni akarva a nemzeti parasztpártot, de még félve sincsen uralmon, máris távozásáról kezdenek beszélni. A nemzeti parasztpárt megmutatta, hogy milyen uton kell haladni az ország érdekében és erről az utról letérni nem fog. Maniu Gyulát vissza kell hívni a párt élére. A fuziót a parasztpárt és nemzeti párt vezetői örökre kötötték és azt nem is lehet többé felbontani, mert a nép akaratában van annak igazi jelentősége.

A kongresszus azután újból Ioanitescut választotta meg elnökévé.

Központi gabona-eladási hivatal

Bucuresti-Bukarest, augusztus 29. A mezőgazdák érdektületei körében mozgalom indult meg egy központi gabona-

eladási hivatal felállítására végett. A mozgalmat a moldvai mezőgazdák szövetsége kezdeményezte és azt hiszik, hogy a kormány támogatni fogja annak céljait.

Nem lesz fizetésredukció?

A pénzügyminiszter határozottan megcáfolja egyes lapoknak azt a híret, hogy a köztisztviselők fizetését újabb 12 százalékos áldozati adóval fogják megterhelni.

A belügyminisztérium megcáfolja azokat a híreket, amelyek az udvarhelyi katolikus nagygyűlés betiltásának szándékáról szólna. A kormány kezdetől fogva engedélyezte a romániai katolikusok nagygyűlését és sohasem volt intenciója annak megakadályozása.

Egy újabb cáfolat

A Jorga miniszterelnök konstancai kijelentései körül támadt sajtópolemia ma beleszólt a dobrozdai gazdák szövetségének elnöke, Butu is, aki a szóbanforgó küldöttséget Jorga elé vezette volt. Butu kijelenti, hogy a küldöttség fogadásának módja és a lefolytatott beszélgetés formája a legkövetlenebb volt, de nem a nyilvánosság számára készült precíz szövegi kijelentések, hanem egyszerű beszélgetések történtek és folytak, anélkül azonban, hogy a miniszterelnök a lapokban megjelenő kijelentéseket a közölt formában megtette volna.

Duca Besarabiában

Duca megkezdte besarabiai körútját. Kiseneben hívei nagy lelkesedéssel fogadták és ünnepelték a liberális párt elnökét, aki beszédeiben a liberális párt multjáról és jövőjéről szövegezt és a szervezkedés fontosságát hangsúlyozta.

Ma van a piatra-neamti pótválasztás

Vasárnap, augusztus 30-án lesz a vá-

A minisztérium által engedélyezett

Nagyváradai zsidó fiuinternátus

Felvesz a nyilvánossági joggal bíró zsidó liceumba, gimnáziumba, kereskedelmi és elemi iskolába járó növendékeket. Elsőrendű kóser ellátás. Mérsékelt árak. A növendékeket az igazgatóknál 3 szaktanár és 2 pedagógus készíti elő. Minden iskolai és internátusi ügyben felvilágosítással szolgál és komoly érdeklődőknek prospektust küld az Igazgatóság

Oradea, Str. Delavrancea (Ritook Zs u.) 17 sz.

IMPOTENCIÁT

RADIUM-BESUGARZÁS GYÓGYÍTÁSA

RADIUM-ULTRA-REGENERATOR

Egyetlen száraz rádium-borogatóval úgy fertiáknál mint nőknél teljesen gyógyítja

RADIUM-ULTRA-REGENERATOR által, évtizedekre szóló hatással. Ártalmatlan külső kezelés. Kérjen ingyen felvilágosító árjegyzéket.

Vezérképviselő: „DIONESS”

Bucuresti U. - B. dul Cuza, Stradela I-a No. 10

lasztás Piatra-Neamtban, amelynek mandátuma Manoilescu lemondásával üresedett meg. A választáson elkeseredett küzdelem várható a nemzeti parasztpárt, a liberálisok és Bratianu György pártja között. A Cuvantul szerint a hatóságok által támogatott liberálisok fognak győzni. Averescu marsall szeptember 5-én érkezik vissza az országba. Hívei ünnepélyes fogadtatásban kívánják részesíteni a néppárt elnökét.

LEGUJABB SPORTRÉK

Több országos rekord dönt meg a romániai uszóbajnokságok első napján

Bucuresti-Bukarest, augusztus 29. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A román uszóbajnokságok első napján a kolozsvári uszók nagyon szépen szerepeltek. Uszósportunk gyors fejlődésére mutat, hogy a szombati versenyeken szinte az összes számban rekordjavítás történt. Az első napi eredmények a következők:

200 m. gyorsuszás junior 1. Sergescu Bukarest 3 p. 18 mp.

400 m. gyorsuszás junior 1. Pasca Universitatea 6 p. 31 mp. országos rekord. (Bárány ideje 5 p. 06 mp.)

100 m. női melluszás 1. Ujhelyi U 1 p. 41 mp.

4x100 m. gyorsuszás 1. Universitatea 5 p. 06 mp. Országos rekord.

1500 m. 1. Horacsek Universitatea 26 p. 26 mp.

100 m. női gyorsuszás 1. Hecht Éva TCR 1 p. 28 mp. Országos rekord.

Universitatea—Nagyvárad SE vizi-pólómérkőzés 3:2.

Ha egy lengyel kocsis megharagszik a zsidókra...

A lengyelországi Jesziorno városkában antiszemita kilengések történtek

Lemberg, augusztus 29. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A Tarnopol mellett fekvő Jesziorno városkában súlyos zsidóellenes kilengések történtek. Egy Slawik nevű keresztyény fuvaros ittas állapotban molesztálni kezdte a zsidó járókelőket. A megtámadott zsidók jelentést tettek a legelső rendőrszolgálatnak. Az igazgató kocsist letartóztatták, majd kihallgatása után szabadlára helyezték.

A kocsis bosszút esküdött a zsidók ellen. Mintegy 30 huigánt gyűjtött össze és élükön behatolt a zsidó negyedbe, ahol csaknem az összes zsidók által lakott házak ablakait bevették, az üzleteket lerombolták és a zsidó járókelőket súlyosan inzultálták. A zsidó lakosság hiába kért védelmet a rendőrségtől, a hatóságok egy teljes órán keresztül hagyták garázdálkodni Slawik bandáját. Az uccán megtámadott zsidók közül mintegy huszan véres sérüléseket szenvedtek és orvosi segítséget kellett igénybevenniük. A rendőrség csak egy óra eltelté után lépett közbe és szétzavarta a huligánokat, anélkül azonban, hogy egyetlenegy is letartóztatott volna közülük. Jesziorno zsidósága azóta állandó rettegésben él, mert a rendőrség magatartása miatt az excesszusok megismétlődésétől tartanak.

Egy

Letartózt

Oradea-Nagyvárad Uj Kelet tudósítója feketeszeszvizsgálati szennzációt, amelynek feketeszeszszesz legfőbb híveket. A vizsgálatot megbízó bíró pénteken beidézte és Hitter Józsefet, igazgatóit és hajnalhallgatás után felőzetes letartóztatás tartóztatott két személyeségi fogházát, ahol külön zárolták.

A le

A nyomozás, míg tekintélyesebb erőt tartóztatása bekövetkezik a legnagyobb titkok állandó vizsgáló Triton szeszgyárban nyeiről azonban keveset tudunk. Hogy ne legyenek huzódta mezt bizonyítja az Secureanu nagyvárad hány nappal ezelőtt ahol kihallgatásán igazságügyminiszter miniszter előtt a vizsgálat eddigi ekkor tudomásul vettek, amelyeket az nagyvárad szeszvizsgálat masan tudtára adott

Minden valószínűsleg hallgatásnak is szentia a fogház aajtaja. László és Hitter József a nagy horder meg semmit nem közöl, azonban mégis kerültek ki, amelyek beigazoltnak veszi, Triton szeszgyárban feketeszeszpanamázás nem volt példa az eretnetében. A hivatalos szerint a Triton szesz 181 millió 680 ezer 127 ezer 193,6 meg. A fantasztikus hozzá kell számítani összegét s így a Triton 1 milliárd 275 millió köteles megtéríteni.

Behajtás pénzbí

A hatalmas büntetés sehoh nem található Triton szeszgyár építsem a gyár tulajdonosa nem képválya megteríthetné milliárdnyi összeget. nek, hogy a Triton szeszgyár kérészeregyezési törvényszékhez, amelyet 10-én fog dönt.

Löblé dr. és Hitter Nagyváradon értheteltelt. Fokozza a megnyilvánuló határo hogy a vizsgálóbíró d

Értesítés

Kedves vevőim és ismerőseim, hogy a Singerstrasse 3. Wien I. Körterületén helyeztem át, ahol a vevők várból

ALEXANDE

Wien, F.

Egy és negyedmilliárd lej pénzbírságot rottak ki a nagyváradi Triton szeszgyárra

Letartóztatták dr. Löblé Lászlót és Hitter Józsefet, a Triton szeszgyár igazgatóit. További letartóztatások várhatók

Oradea-Nagyvárad, augusztus 29. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A nagyváradi feketeszeszvizsgálat ma kitermelte azt a szenzációt, amelynek bekövetkezésében a feketeszesz legfanatikusabb ellenségei sem hittek. A nagyváradi feketeszeszvizsgálatot megbízott Lungosi vizsgálóbíró pénteken beidézte dr. Löblé Lászlót és Hitter Józsefet, a Triton szeszgyár igazgatóit és hajnali öt óráig tartó kihallgatás után felolvasta előttük az előzetes letartóztatásról szóló végzést. A letartóztatott két szeszgyárost azonnal az ügyészségi fogház börtönébe szállították át, ahol külön zárkákban helyezték el őket.

A letartóztatás előzményei

A nyomozás, míg a leggazdagabb és legtekintélyesebb erdélyi szeszgyárosok letartóztatása bekövetkezett, heteken keresztül a legnagyobb titokban folyt. A hatóságok állandó vizsgálatokat tartottak a Triton szeszgyárban, a vizsgálat eredményeiről azonban kevés adat került nyilvánosságra. Hogy nem mindennapi események húzódtak meg a vizsgálat mélyén, azt bizonyítja az a körülmény, hogy Secureanu nagyváradi vezetőügyész néhány nappal ezelőtt Szinajába utazott, ahol kihallgatáson jelent meg Hamangiu igazságügyminiszternél. Az igazságügyminiszter előtt a vezetőügyész ismertette a vizsgálat eddigi eredményeit és ugyanakkor tudomásul vette azokat a rendelkezéseket, amelyeket az igazságügyminiszter a nagyváradi szeszvizsgálat érdekében bízalmasan tudtára adott.

Milliárdos pénzbírság

Minden valószínűség szerint ennek a kihallgatásnak is szerepe van abban, hogy ma a fogház ajtaja becsapódott dr. Löblé László és Hitter József mögött. A hatóságok a nagy horderejű letartóztatásokról még semmit nem közöltek a nyilvánossággal, azonban mégis szenzációs részletek kerültek ki, amelyek szerint a vizsgálat beigazolta, hogy a nagyváradi Triton szeszgyárban olyan nagyarányú feketeszeszpanamázás folyt, amelyre még nem volt példa az erdélyi feketézések történetében. A hivatalos vizsgálat eredménye szerint a Triton szeszgyárban összesen 181 millió 687 ezer 863 lej értékben történt adóeltitkolás. Az erre a hatalmas összegre kivetett bírtetés összege a pénzügyi hatóságok 1 milliárd 90 millió 127 ezer 193.60 lejtben állapították meg. A fantasztikusan nagy bírtetéshez hozzá kell számítani az eltitkolt adó összegét is így a Triton szeszgyár összesen 1 milliárd 275 millió 815 ezer 059.20 lejt köteles megtéríteni az államkasszáknak.

Behajthatatlan a horribilis pénzbírság

A hatalmas bírtetésre természetesen sehol nem található fedezet, mert sem a Triton szeszgyár épülete és felszerelése, sem a gyár tulajdonosainak magánvagyonára nem képvisel olyan értéket, amely megtéríthetné az egy és negyedmilliárdnyi összeget. Érdekes az ügynek, hogy a Triton szeszgyár a múlt héten kényszerűleg kért nyújtást be a törvényszékhez, amelynek ügyében szeptember 10-én fog dönteni a törvényszék. Löblé dr. és Hitter József letartóztatása Nagyváradon érthetően óriási feltűnést keltett. Fokozza a letartóztatások iránt megnyilvánuló hatalmas érdeklődést, hogy a vizsgálóbíró dr. Löblé és Hitter le-

tartóztatásával egyidejűleg mintegy ötven idézőt bocsátott ki, amelyek az összes ismert szesziparban szereplő nagyváradi gyárosok és kereskedőkre vonatkoznak. A beidézetek között van Hitter Zsigmond, Hitter József öccse, aki azonban nem jelent meg a vizsgálóbíró előtt. A vizsgálóbíró megbízta a városi tisztifőorvost, hogy a lakásán konzultálja meg Rittert, annak megállapítására, vajjon valóban betegsége akadályozza-e meg a szeszgyárost a megjelenésben.

Ujabb letartóztatások várhatók

A szenzációs vizsgálat során minden órában újabb és újabb letartóztatásokra várnak. Így feszült érdeklődés előzi meg a belényesi Mercur Román szeszgyár igazgatóinak kihallgatását. A belényesi gyár összes tulajdonosait és főtisztviselőit beidézték. Hornstein Izidor, Weinstein Adolf, Weisz Simon szeszgyárosok, Halmay Andor nagyváradi szállító vállá-

lati tulajdonos és Eisler Béla pénzügyi ellenőr hétfőn jelennek meg a vizsgálóbíró előtt, aki a feketeszesz vizsgálat idején teljesen önállóan működik.

A feketeszesz vizsgálat eddigi eredményei azt mutatják, hogy a feketeszesz-üzelmek országos centruma Nagyváradon volt. A Löblé-féle szeszgyárra kivetett hatalmas bírtetés sokszorosan túlhaladja az ország összes szeszgyárára eddig kivetett bírtetések végösszegét. De a Triton szeszgyáron kívül ennek a szeszgyárnak a tulajdonosai egész sereg vidéki kisüzemnél voltak érdekelve — köztük a belényesi Mercur Román szeszgyárnál is — és így a most folyó vizsgálatnak nem kevésbé fontos mellékhatásai is lesznek.

A közeli napokban néhány inspektor beidézése következik, akik a Triton szeszgyárnál többször teljesítették ellenőrző munkát.

Egy francia lap súlyosan támadja Romániát, mert másra fordította a kölcsönt, mint amire kapta

Bucuresti-Bukarest, augusztus 29. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A Lupta ma délutáni számában reprodukálja azt a feltűnő támadást, amely a La République című ismert francia lapban látott napvilágot, Románia és Jugoszlávia ellen. A lap „Milliárdok tánca” címmel arról ír, hogy sem a román, sem pedig a jugoszláv állam nem arra a célra fordították a francia piacon felvett kölcsönöket, mint amire azok folyósították. A cikk előbb Jugoszláviával foglalkozik, majd a romániai helyzetre tér át és a kö-

vetkezőket írja: „Románia azon a címen kért pénzt a francia bankoktól, hogy sürgősen akar a nagy nehézségekkel küzdő mezőgazdákot segíteni. A kölcsönszerződésben precizozva volt az összeg is, amelyet a román kormánynak erre a célra kellett volna felhasználnia. A kölcsönt már csaknem egy éve hogy folyósították, ezzel szemben a román mezőgazdasági banknak még hiromva sincsen. Ez a bank lett volna hivatalva arra, hogy a kölcsönt hosszulejratu jelzaloghitelek formájában a román

Asszonyom!

Idén mindenki tornázik!
Gyermekeivel egyszerre iratkozzon be

PAP VERA

mozgásművészeti iskolájába

FELNŐTTEKNEK: mozgástan, ritmikus torna és tánc.

GYERMEKEKNEK: mozgási alap ismeretek, énekek egybekötött táncjátékok, tornagyakorlatok és gyógytorna.

Tanítás magyar és német nyelven
Kurzusok és magánórák szept. 1-én kezdődnek.

Tisztviselőknak esti tanfolyamok.

BEIRATKOZÁSOK: d. u. 2-5-ig.

Cluj, Calea Reg. Ferdinand 59

A letartóztatottak védelmét három ügyvéd: dr. Zigre Miklós, dr. Sor Dezső és dr. Cotrusi Emil látja el. Az ügyvédek közbenjárására a vizsgálóbíró engedélyt adott arra, hogy a szeszgyárosokat hazulról élelmezzék.

Ma délelőtt megnyitott Genfben a kisebbségi kongresszus

Brandsch Rudolfnak sok sikert kíván a kisebbségek világkongresszusa

Genf, augusztus 29-én, szombaton délelőtt ült össze Genfben a kisebbségek világkongresszusa. Tizennégy állam 35 kisebbsége képviseltette magát a kongresszuson, amelyen Wilfan olaszországi szlovén képviselő elnökölt. A romániai kisebbségek küldöttsége utján képviseltették magukat a kongresszuson. A német delegációt dr. Hans Ottó Roth, a zsidó kisebbséget dr. Fischer Tivadar, a magyarokat Balogh Artur

és dr. Jakabffy Elemér, az ukránokat Zalovjewszy képviselő, az oroszokat Tomasali, a bulgárokat pedig Penef vezetik.

Wilfan elnök megnyitójában felolvasta Brandsch Rudolf romániai kisebbségi alminiszternek a kongresszushoz intézett üdvözlő táviratát, majd rámutatott arra, hogy Brandsch éveken keresztül tagja volt a kisebbségi kongresszusnak. Wilfan annak az óha-

jának adott kifejezést, vajha Brandsch missziója sikerrel járna és megoldáshoz vezetne a romániai kisebbségek problémáit. Végül ismertette a kisebbségi követelések realizálása terén tett előrehaladásokat és az európai államok elé ideálképpen állította Esztországot, amely a legtökéletesebb autonomiát biztosítja kisebbségei számára, különösen a kultúra terén.

A Boila-ügy kapcsán a nemzeti parasztpárt elhatározta, hogy a király elé viszi sérelmeit

Dr. Tilea Viorel bízza meg a párt kolozsvári tagozata, hogy a párt sérelmeit a király előtt ismertesse

Cluj-Kolozsvár, augusztus 28. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A Boila professzor személye körül kibombant botrány a szombati napon nem hozott újabb eseményeket. Vioreanu vizsgálóbíró szombaton több kihallgatást már nem eszközölt, hanem a vizsgálat eredményeiről szóló jelentését megküldte az eljárást megindító nagyszabeni vizsgálóbíróhoz.

A Boila-ügy kolozsvári része ezzel befejezést is nyert, de a dolognak érdekes fejleményei lesznek. A nemzeti parasztpárt az erdélyi exponensei ellen vezetett sorozatos támadóhadjáratot most radikális ellenakcióval akarja leszerelni és ebben az ellenakcióban a Boila-affér szolgálhatja a kiindulási pontot.

Ezzel kapcsolatban a bukaresti Lupta közöl érdekes részleteket. A lap úgy értesül, hogy a nemzeti parasztpárt kolozsvári vezetősége Vaida Sándor elnökletével megbeszélést tartott, amelyen foglalkoztak a Boila ellen indított hajzával. Az értekezlet Tilea Viorel volt alminisztert

bízta meg, hogy a párt panaszait az uralgó élé terjessze.

A vizsgálóbírónak az Albina banknál történt, tegnapi számunkban ismertett kizsállása bankkörökben érthető meglepetést keltett. Az Albina bank igazgatósága is értekezletet tartott és megállapította, hogy a Boila-ügyben követett eljárás teljesen jogtalan és törvénytelen — írja a Lupta — s a mai időkben még fokozza annak súlyosságát, hogy a betétesek körében s a pénzügyi körökben is könnyen bizalmatlanságot kelthet a bank iránt.

Vaida Sándor kijelentette a Lupta tudósítójának, hogy úgy látszik, offenzívát akarnak indítani a nemzeti parasztpárt ellen, ami annak a jele, hogy már nem érzik magukat olyan biztosan a helyükön.

HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

Értesítés

Kedves vevőim és jóismerőseim tudomására adom, hogy arany- és ékszerüzletemet Singerstrasse 3. alól

Wien I. Kärntnerstrasse 21. sz. alá helyeztem át, ahol azt alanti címen tovább vezetem.

ALEXANDER BENEDEK

Wien, I. Kärntnerstrasse 21. Firma A. Soffer

Az iskolai beiratások alkalmából

Alpacea evőeszközöket, számozva, vagy betükkel ellátva, kézimunkaollókat, zsebkéceket, szemüvegeket előnyösen beszerezhet

Kun Mátyás Fia szaküzletében, Cluj, C. Victoriei 2

ÁBRAHÁM GYERMEKEI

(3) AMERIKAI TÖRTÉNETEK — IRTA: SALOM ASCH

HOPKINS ÉS GARFUNKEL

Minden reggel, amikor Brooklyn csöndes utcáinak lakói fölébrednek álmukból, lakásaik ajtaja előtt papirosba gondosan becsomagolva találják mindennapi kenyérüket, mintha éjjel egy angyal szállt volna le az égből és — mint egykor a zsidóknak a sivatagban — minden lakó számára letették volna a neki kijáró mannáit.

A számlák azonban, az úgynevezett „bills“, amelyeket a nagy kövér pékmester minden elsején mosolygó arccal és nevető hasával a brooklyni csendes ucca lakóinak prezentált, a jó angyalokról és a grátisz-mannáról táplált illúziókat némileg szétrombolták. Am bármily nagyok is voltak a számlák és ha hónapról-hónapra nagyobbodtak is, Severius Hopkins, a pékmester mesteri módon értett ahhoz, hogy ezt a kínos körülményt hatátnas hasáinak barátságos nevelésével eloszlassa. Meg kell hagyni, Brooklyn csöndes utcáinak lakói nagyon hálásak voltak a felebarátai szeretet ama művéért, hogy mindennapi kenyérüket odatette ajtójuk elé.

Ki tudja, meddig folytathatta volna Hopkins ezt az emberbaráti munkásságát, ha nem a zsidó Garfunkel lett volna az ő liszt szállítója. Ezt a Garfunkelt ugyanis a természet gazdag fantáziával áldotta meg és fajtájától a lisztkereskedésnél valamivel magasabb ambíciókat örökölt. Garfunkel fantáziája pedig az ir Hopkins-ra ragályos befolyást gyakorolt. Garfunkel gyakran folytatott beszélgetéseket a pékmesterrel, amelyek Hopkinsra károsan hatottak. Ezek a beszélgetések a szabad Amerikáról szóltak, ahol mindenkinek meg volt a „chance-a“, hogy milliomos lehessen és ahol a milliók ott hevertek az uccaasztalton. Mindössze arról van szó, hogy az ember meglássa és felemelje őket. Garfunkel ugyanis ismerte az összes amerikai milliomosok élettörténetét és ismételtlen előadta a pékmesternek azokat a titokzatos utakat, amelyeken ezek hozzájutottak millióihoz.

„Carnergie valamikor boy volt egy sürgönyirodában, Rockefeller pedig gyári munkás; Jacob Schiff bankgyakornok volt heti 12 dollárral. Azonban megvolt a „chance“-uk. Én magam is ismerek egy kis zsidót a newyorki Down-Townban, aki egész közönséges szénkereskedő volt; ekkor valaki jó tőzsdetippet adott neki, úgy, hogy ma félmilliónál is többre becsülik.“

Garfunkel, a lisztgyűnyök ilyeneket mesélt a péknek a „chance-ról“ és ezzel feltűzölte Hopkins fantáziáját. Közben sohasem feledkezett meg arról, hogy elbeszéléseinek ne vonja le gyakorlati hasznát.

„Te pedig, Hopkins kenyeret és zsemlet sütsz — így fejezte be az ilyenfajta előadásait. Apád zsemlet süttött, te is zsemlet sütsz és gyermekeid is zsemlet fognak sütni. Ó, Hopkins, Hopkins, ha reám hallgatnál, már régen nagyon jól el lennének látva, tette hozzá az ő zsidó idiómájában, amelyet az ir pékmester a zsidókkal való hosszú üzleti érintkezése alapján nagyon jól megértett.

Említettem már, hogy Hopkins nagy és roppant kövér ember volt és a hasa feltűnően kiállott. Hozzá kell tennem, hogy szeretett jól és bőségesen enni, de még inkább inni. Husos, vastag orra vörös volt, keresztül-kasul kék erecskével. Ez az ivástól volt, az egyetlen luxustól, amit Hopkins megengedett magának. Amikor így hallotta beszélni liszt szállítóját, oriási kezével megvakarta széles arcának beretvált felületeit, majd állát simogatta, Garfunkelre nézett két gyermekszemeivel és végül jóindulatu mosollyal mondotta:

„Gyere, igyunk egyet!“

Garfunkel kicsi, szikár emberke volt. Ha Hopkins a karját Garfunkel karjába toltta, úgy nézett ki, mintha egy óriás egy gyermeket invitálna reggelire. Azután el-

mentek a Hopkins sütődéjével szemben levő „saloon“-ba. Garfunkel felemelte fejét kísérőjére és így szólt:

„Hopkins, Hopkins, fene buta fráter vagy Hopkins! Miért az ördögbe hagyod pénzedet a bankban? Pénziddel a bank spekulál és egész halom aranyat keres. Elvégre neked is van „chance“-od, használ ki azt! Akinek Amerikában pénze van, hidd el, annak kezében van a „chance“.

„Adj neki egy pohár egyes számú irlandi!“ — mondotta Hopkins a főpincérnek, Garfunkelre mutatva. Amit ő maga akart, azt nem kellett megmondania: a „saloon“ főpincére ugyanis régebről ismerte Hopkinst.

„Köszönöm, — inkább egy szivart talán — nem szeretem ezt a kutyvalékot!“

„Igyál csak Garfunkel, igyál!“ — parancsolta reá Hopkins a szemével.

Garfunkel összeszedte minden energiáját, hogy lenyelje a számára kellemetlen italt. Megszállotta a fejét, beleszurt az orrába és mint tűz égette a torkát. Garfunkel kínosan eltorzította arcát, köpött és így szólt:

„Hacsak akarnál Hopkins, hacsak reám hallgatnál, mi ketten együtt ó, hol is lennénk mi ketten ma már!“

Az ir figyelmesen hallgatta, mialatt Garfunkel kirajzolta előtte a szerencsét. Közben ránézett két szemével és jóindulatu mosolyával és még egy gint rendelt. Garfunkel ezt is lenyelte, mint valami sorscsapást. A tanácskozásnak azonban semmi praktikus eredménye nem volt. Amikor Garfunkel konkrét javaslatot tett az irnek a meggazdagodásra, Hopkins kezét nyújtotta, „good bye“-t mondott és ment megint kenyeret sütni.

Garfunkel hosszú ideig kísérletezett, hogy Hopkinst spekulációs üzletekre bírja, anélkül, hogy bármit is elért volna. Végre sikerült neki egy ingatlan tranzakciót csinálnia vele. Egy ház megvásárlásáról volt szó, amely abban az uccában állott, ahol Hopkinsnak volt a sütődéje. Minthogy az ir a házat ténylegesen maga előtt látta és ismerte, nem volt nehéz őt rábírni arra, hogy megvegye. Ezt a dolgot megértette, hiszen a ház szemei előtt állott. Azonfelül a vétel valóban előnyös volt. Mialatt az ir Garfunkellel együtt a bankba ment, hogy elhozza a pénzt a házvételre, az uton patakokban ömlött róla a verejték, hol vörös lett, hol elsápadt s több ízben visszafordult. Garfunkel végre úgy tudta őt elhozni a bankba, hogy utközben egy pár saloonba vitte. Itt Hopkins néhány pohár „irlandival“ megerősítette magát, míg végül megjött a bátorsága, hogy a bankból más célokra is kivegyen pénzt, mint lisztre, amire különben leginkább csekket állított ki.

A házvétel jó üzletnek bizonyult. Néhány hét múlva Garfunkel továbbadta a házat és így a zsidó, mint az ir tekintélyes haszonra tettek szert.

Minthogy Hopkins több pénzt kapott, mint amennyit az ügybe befektetett, nagyon hálás volt a zsidó iránt és Garfunkel sokat nőtt tekintélyben előtte. Garfunkellel együtt az ir szemében az egész zsidó nép zseniális faj lett. Hopkins így szólt magához: „Micsoda okos nép a zsidó, ha olyan okos embereket tud kihozni, mint ez a Garfunkel! En, Hopkins, eddig azt hittem, hogy pénzt csakis kenyérsütéssel lehet keresni. Ennél a mesterségnél egész éjjel dolgozni kell és a mellett ki kell hordani a süteményt. Ime van rá mód, hogy ujjat sem kell mozdítani, az ember kiállít egy csekket és viszsza kapja majdnem a dupláját.“

A Garfunkel iránt érzett csodálkozását az ir kifejezésre is juttatta, amikor a legközelebbi vasárnap üzletbarátját meglátogatta.

„Garfunkel, neked jó zsidó fejed van“

— mondotta Hopkins és rámutatott a zsidó fejére. Zsidóul mondotta: „A jidis kopp“. Az egyetlen zsidó kifejezés, amit Hopkins használt és egyúttal a legnagyobb udvariasság, ami most a rendelkezésére állott.

„Ha rám hallgatsz „allright“ leszel. Néhány év múlva második Rockefeller válik belőled“ — mondotta Garfunkel, félig tréfásan, félig komolyan.

„Belőled pedig egy második Jacob Schiff“ — viszonozta Hopkins hálásan a baráti profeciát.

„Képzeld csak el, mi ketten — Rockefeller és Schiff — társak lennénk. Hé, Hopkins, meghódítjuk a világot!“ A kicsi zsidó meg akarta veregetni Hopkins vállait, de nem tudott felérni csak a nevető ir hasáig.

„Yes, a jews-k“ okos nép“ — mondotta Hopkins nagyon komolyan.

„Minden okos ember zsidó“. Garfunkel a megtiszteltetést arra a népre háritotta át, amelyből származott.

Azonban Hopkins nem követte ilyen messzire.

„Carnegie ir ember és mégis gazdagabb, mint Schiff.“

Ezt viszont Garfunkel nem akarta helybenhagyni.

„Gazdagnak lenni még nem minden, kell hogy az embernek feje is legyen! Schiff sokkal kevesebbel többet tud elérni, mint Rockefeller és Carnegie és Morgan együttvéve. Mert tud kombinálni. Ez pedig a pénzügyek terén a legfontosabb. Az egész világ benne van az ő tárcájában, Schiff tárcájában mindnyájan benne vagyunk. Egy példát mondom neked. Van pénzed a bankban, ugye? Te biztosan hiszed, hogy ezzel nagy ur vagy,

A PARIS MAI 1931

Mindenféle könnyítések és előnyök. Felvilágosítást adnak az összes utazási iradák.

— A Rajnavidek zott a sok esőzés. Rajnavideken a sz zott a természetben. A ven százelékát fog

— Tengerbe zu Londonból jelentik egy utasrepülőgép utasok egyike vizt hárman úgy menek színen maradó gép addig, amíg egy kimentette őket.

— Mussolini jel éjszakai repülőán lentik: Mussolini. Spézia elleni éjsz gel a cademarei lé ra szállott, hogy rosba. A gépet B vezette. Az ostia Mussolini autóbá ziába hajtatott.

— Elkészült az u tetőtörvénykönyv lentik: Elkészült a büntetőtörvényköny ország területén különféle büntetőj vatott.

— Étvágytalansá bérekesedésnél, c csezeresvaroknál, a viszkedésnél a teri keserűviz rendbe belek működését t az a felgyülemle Az orvostudomány pitotta, hogy a F luter megbizható ha keserűviz gyógyis ban és fűszerüzle

— Negyedmillió tak el Keszner Iz kereskedő Werthe narosszigetről jele batra virradó éjje törést követtek el tettesek Máramar dor nagykereskedő dón nyaral és nagy sát távollétében ne az üzlet tőzsomsz beborók egyszerre A lakáson levő nagy értéket képv voltak. A betörők, keztesései szerint zetéből kerülhetet te a ház berendez uccai hátsó bejár török, akik előbb majd a lakásban kifurták. A család lécek szerint 250.000 lejt képv 15.000 lejt kézpé egy a betörők kö tottak egy néhány tékeny mennyiség szardiniát fogyaszt hoz néhány szers kat az üzletből pótköri nyomozást derítésére, eddig találtak, mely a hetett volna.

Iskolai fu 595 Hercules Cluj, Calea Re Az év legn Lillan Uj Micki Ma

Az indiai kormányzat vizsgálatot indít a Gandhi által felsorolt adóvisszaélési ügyben

A hindu nacionalista tömegek üdvrivalgása közben indult el Anglia felé Gandhi hajója legolcsóbb osztályán

London, augusztus 29. Delhiből jelentik, hogy az indiai kormányzat vizsgálatot fog indítani a Gandhi által elősorolt adó-visszaélések ügyében. A hatóságok újabb utasításokat kaptak, amelyekben közölték velük, hogy az alkirály és Gandhi között kötött egyezmény teljes egészében érvényben van s ezért igazgatási ténykedéseikben a

paktumban vállalt kötelezettségeket respektálniuk kell. Gandhi Bombayban, mint azt már tegnap röviden jelentettük, az Angliába induló hajó legolcsóbb osztályára váltott jegyet. A hajóhídon és a kikötő rakpartján végig nagy embertömeg éltette a hindu nacionalista vezért.

Apponyit kombinálják a szeptemberi népszövetségi tanácsülés elnökeül

Genf, augusztus 29. Beavatott népszövetségi körök véleménye szerint nincs kizárva, hogy a népszövetségi közgyűlés küszöbönálló tizenkettedik ülészakának elnöke gróf Apponyi Albert lesz. Illetékes körökben komolyan foglalkoznak ezzel a tervvel s Titulescu londoni román követ elnökjelöltsége egyre jobban háttérbe szorul. Gróf Apponyi Albert megválasztásával az akarják hangsúlyozni, hogy a Népszövetség nem ismer különbséget győzők és legyőzöttek között. Gróf Apponyi

memrégiben megünnepelt nyolcvanötödik születésnapja is közrejátszott a terv felmerülésében. A Népszövetség az őz magyar politikussal megválasztásával így szintén résztvenne a nyolcvanötödik születésnap megünnepelésében. Népszövetségi körökben utalnak arra, hogy gróf Apponyi egyike a Népszövetség legismertebb politikusainak, aki 1924 óta állandóan nagy szerepet vitt a népszövetségi tárgyalásokon.

A kormány sürgős közbelépését követeli a csőd szélén álló kereskedelem

A Sfatu Negustoresc igazgatósági tanácsa meghuzza a telekharangot a romániai kereskedők fölött

Bucuresti-Bukarest, augusztus 29. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A Sfatu Negustoresc igazgatósági tanácsa tegnap este ülést tartott a fővárosban. Az elnököl Apostol Popa megrázó szavakban eszterelte a romániai kereskedelem katasztrófális helyzetét. Rámutatott arra, hogy az elmúlt három esztendő leforgása alatt a romániai kereskedők tulnyomó többsége a csőd szélére került s a kereskedőtársadalom a leghihetlenebb nehézségekkel kénytelen megküzdeni, nemcsak a gazdasági válság, hanem az egyes kormányoknak a kereskedőkkel szemben folytatott mostoha politikája miatt is. Kijelentette Apostol Popa, hogy a román nemzetgazdaság veszélyben forog s a nehézségek csakis az ország összes kereskedelmi és ipari tényezőinek összefogása révén

távolíthatók el. Michelson képviselő és Niculescu-Ritz szólaltak fel ezután. Utóbbi indítványozta, hogy a Sfatu Negustoresc az ipari és mezőgazdasági érdekeltségekkel karöltve, indítson akciót a polgárság összeomlásának megakadályozása érdekében. Mindketten követelték, hogy a kormány lépjen sürgősen közbe a román kereskedelem érdekében.

Iskolások!
Jó bőr aktatáska örökké tart. Három nagyság 190-290-390 lejtért kapható
LEPAGE-nál Cluj

Divatban, Minőségben, Árak szoliditásával vezet
GRÜNWARD & STEINER
női divatkülönlegességek áruháza CLUJ, Főter 12. Az őszi és téli női divatkülönlegességek, eredeti angol és francia anyagokban, az összes divatszínben és divatszövevényekben megérkeztek.

HIREK

As UJ KELET az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc
Bukaresti szerkesztőség:
Hátszegi Ernő, Str. Cobălcescu 54.
 Cikkeink utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

— A Rajnavidéken nagy károkat okozott a sok esőzés. Kölnből jelentik: A Rajnavidéken a sok esőzés károkat okozott a természetben. A becsülésnek alig negyven százalékát fogja elérni a termés.

— Tengerbe zuhant egy repülőgép. Londonból jelentik: Gloucester közelében egy utasrepülőgép a tengerbe zuhant. Az utasok egyike vízbe fult, a többi tizenhároman úgy menekült meg, hogy a felszínen maradó gépben megkapaszkodtak addig, amíg egy halászhajó személyzete kimentette őket.

— Mussolini jelen volt a Spécia elleni éjszakai repülőmadárnál. Rómából jelentik: Mussolini jelen volt a légi flotta Spécia elleni éjszakai támadásánál s reggel a cademarei légi kikötőben hidroplánra szállott, hogy visszautazzék a fővárosba. A gépet Balbo légügyi miniszter vezette. Az ostiai repülőterre érkezve, Mussolini autóbába ült s a Palazzo Venezia-ba hajtatott.

— Elkészült az új egységes lengyel büntetőtörvénykönyv tervezete. Varsóból jelentik: Elkészült az új egységes lengyel büntetőtörvénykönyv tervezete, amely az ország területén érvényben levő négy különféle büntetőjogot egységesíteni hivatott.

— Étvágytalanságnál, rossz gyomornál, bélrekedésnél, renyhe emésztésnél, anyagcsere zavarnál, csalánkiütésnél és bőrvizketésnél a természetes **Ferenc József** keserűviz rendbehozza a gyomor és a belek működését s megszabadítja a testet a felgyülemlett rothadó anyagoktól. Az orvostudomány több uttorója megállapította, hogy a **Ferenc József** víz abszolút megbízható hashajtó. A **Ferenc József** keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Negyedmillió lej értékű ékszer lopottak el Keszner Izidor máramarosszigeti kereskedő Wertheim-kasszájából. Máramarosszigetről jelentik: A péntektől szombatira virradó éjjel szenzációt keltő betörést követtek el eddig még ismeretlen tettesek Máramarosszigeten. Keszner Izidor nagykereskedő feleségével együtt furdón nyaral és nagy értéket képviselő lakását távollétében nem őrizte senki. A lakás az üzlet tőzsomszédságában van és így a betörők egyszerre két helyen operálhattak. A lakáson levő Wertheim-kasszájában nagy értékű képviselő családi ékszerek voltak. A betörők, akik a rendőrség következtetései szerint a ház közvetlen környezetéből kerültek ki, tökéletesen ismerék a ház berendezését. A Lakatos Sándor uccai hátsó bejáraton hatoltak be a betörők, akik előbb az üzletbe látogattak el, majd a lakásban levő Wertheim-kasszát kifurták. A család tagjaitól nyert értesülések szerint a Wertheim-kasszából 250.000 lej képviselő családi ékszer és 15.000 lej készpénzt vittek el. Erdekess, hogy a betörők közben az üzletben kibontottak egy néhány likörös üveget és jelentékeny mennyiségű csokoládét, valamint szardiniát fogyasztottak el. A kasszafurás hoz néhány szerszámuk hiányzott és azokat az üzletből pótolták. A rendőrség széles körű nyomozást indított a tettesek felidérésére, eddig még semmi nyomot nem találtak, mely a betörők nyomára vezetett volna.

Iskolai fiu egyenruhák már **595 lejtől a Hercules áruházban**
 Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 12

Iskolai leány egyenruhák igen jó anyagból már **595 lejtől a Hercules áruházban**
 Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 12

Az év legnagyobb sikere!
Lillian Harvey és Willy Fritsch világhírű operettjondsága a Színkörben
Uj Micki Maus Helyárak 10 és 20 lej

Szombaton, 29-én este a volt Transilvania kávéház helyiségében, Str. Jorga 4. v. Jókai uca ujonnan átalakítva külföldi jazz zenekarral, Judovits Antal vezetése alatt

Caffe Restaurant Continental néven megnyilt

Reggelig nyitva. — Egész éjjel meleg konyha. — Szolid árak!

— Világjóléti ötvi terv. Amszterdami jelentik: Annyi bajjal és gonddal küszködik a világ, hogy nem csoda, ha a kibontakozást előmozdító tervek és ötletek szinte fantasztikus tarkaságban kergetik egymást a nemzetközi kongresszusokon. Amszterdamban volt minap egy ilyen társadalom-gazdasági világkongresszus, melyen az amerikai albizottság egyik tagja egy világjóléti ötves terv megalkotását sürgette. Ennek keretében először is az összes háborus és jóvátételi adósságokra néve ötvi moratóriumot kellene elrendelni. Ennek letelte után talán sor kerülhet az adósságok teljes megszüntetésére. Az ötvi terv keretében kellene megvalósítani új és nagy nemzetközi kölcsönök mobilizálását az összes országok részvételével. Az ötvi terv ellenőrzésére a Népszövetség szervezetén belül kellene egy világgazdasági tanácsot létesíteni.

— Népszavazás utján fogják megejteni az osztrák elnökválasztást. Bécsből jelentik: Most már kétségtelennek látszik, hogy az osztrák elnökválasztást népszavazás utján fogják megejteni. A választás október 13-án lesz. Jelöltekre még nem indultak meg a kombinációk.

— A cégbejegyzési törvény és végrehajtási utasítás magyar fordítása és román szövege kapható Dr. Mandel Fordító Irodában Cluj. Ára 50 lej. A román szöveg 30 lej, portóval 40 lej.

Fiú és leány egyenkalapok és sapkák már **115 lejtől a Hercules áruházban**
 Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 12

— Lehagolt és ideges az, aki aranyérben szenved. Munkakedvét visszaadja, betegségét meggyógyítja a Haemorsan-kup vagy kenőcs. Olcsón kapható a gyógyszerárakban.

— Beiratkozások Hamburg Szerén Montessori óvodába. A kolozsvári Montessori óvodába a beiratkozások a következő tanévre szeptember hó elsején kezdődnek meg és délután 3—5-ig eszközölhetők Str. Elisabeta (Erzsébet ut) 16. alatt.

— A Máramarosszigeti Aviva-Barisszia mősoros estélye. Szigetről jelenti tudósítónk: A máramarosszigeti Aviva-Barisszia ma, vasárnap este 9 órai kezdettel a városi színházban nagyszabású mősoros estélyt rendez, amelynek egyik szónoka Giszkalay János lesz. Az estély iránt a város zsidóságában nagy érdeklődés nyilvánul meg.

— Az ort. izr. nyilvánosjogu hétozstályu elemi iskola felhívja a szülők figyelmét, hogy a beiratások h. hó 31-ig bezárolag véget érnek. Kéretnek a t. szülők, hogy ezen időn belül okvetlenül irassák be gyermekeiket, mert később az iskolának nem áll módjában tanulókat felvenni. Az igazgatóság.

— Az osztrák államháztartás félvi deficitje 216 millió schilling. Bécsből jelentik: Hivatalos jelentés szerint a számszék megállapította, hogy 1931 első felében az osztrák államháztartás deficitje 216 millió schilling. Minthogy ez összegben a Kreditanstaltban nyújtott 100 millió schilling is szerepel, a tulajdonképpeni deficit csak 116 millióra rug. Az első félre vonatkozó számokból azonban nem lehet a második félévben várható eredményre következtetni, mert az időközben foganatosított mindenféle takarékosági rendszabályok (fizetéscsökkentés, vám-, dohányremelés, stb.) kihatása csak a második félévben fog érvényesülni.

— A máramarosszigeti zsidóság Fränkel Misu emlékéért. Tudósítónk jelenti: Az E. Zs. N. Sz. helyi csoportja és az ifjúsági szervezetek csütörtökön este gyászülést tartottak a fiatalon elhunyt máramarosi cionista vezérember, Fränkel Misu emlékéért. A gyűlés szónoka Rottenberg József volt, aki megható szavakkal emlékezett meg a 35 éves tragikus halált halt fiatalember érdemeiről. Az ifjúság nevében Danzig Hilél, az Uj Kelet munkatársa tartott emlékeszédet Fränkel Misu felett.

— A szeszmonopólium törvényjavaslat teljes és precíz magyar fordítása kapható Dr. Mandel Fordító Irodában Cluj, Str. Memorandului 12. Ára 100 lej.

— Szétfoszlott az Aguilar-féle örökség legendája. Prágából jelentik: Közép-Európában nagy izgalmat kelt a híres Aguilar-féle állítólag 40 millió fontos örökség. Trencsénteplicen többszáz örökös konferenciára is gyűlt össze. Budapesten több Róth-család él, amelyek az Aguilar, illetve Agular-család leszármazottjai. Ezek egy budapesti ügyvéd utján lépéseket tettek Londonban, hogy örökségrészüket megkaphassák. A londoni magyar követség most értesítette az ügyvédet, hogy az angol kormánytól kapott értesülései szerint az egész Aguilar-hagyaték 119 font 14 schilling és 6 penny, ennyi maradt abból a nagyobb hagyatékából, amelyet már száz évvel ezelőtt az igazolt örökösöknek átadtak. Ezzel az értesítéssel után szét is foszlik a nagy örökség legendája.

— Mussolini meghívta Reinhardtot a firenzei ünnepi játékokra. Bécsből jelentik: A Wiener Allgemeine Zeitung értesülése szerint Mussolini meghívta Max Reinhardtot, a salzburgi ünnepi játékok rendezőjét, hogy vegyen részt társulataival az 1932-ben megtartandó firenzei ünnepi játékokon, amelyek Mussolini személyes védnöksége alatt állanak. A lap szerint Mussolini igen nagy honoráriumot helyezett kilátásba és legmesszebbmenő támogatásáról biztosította a német színészeket.

— Fogyni vagy hizni, kisebb testi hibákat, mint görbe hát, rossz tartás, rossz járás (rendszerint lúdtalp miatt) természetes módszerrel lehet csak kelles és a szervezetre nem káros módon helyrehozni. Pap Vera ritmikus és gyógytornatanárnő Mensendieck metódussal szép eredményeket ért el ezen a téren is.

— Szeptember elsején kezdi meg Moulin brüsszeli professzor ügyének tárgyalását a római állami törvényszék. Londonból jelentik: A Times római távirata szerint a rendkívüli államvédelmi törvényszék szeptember elsején kezdi meg Moulin brüsszeli professzor bünperének tárgyalását, akit államellenes összeesküvéssel vádolnak. Az egyetemi tanár üdülésre utazott tavasszal Olaszországba s ekkor különböző gyanúkok alapján letartóztatták és azóta börtönben ül.

NYILTTÉR *)
 A Takarékoság részvénytársaság az ingyen nap sorsolását 1931 szeptember hó 1-én, kedden délután 4 órakor Calea Reg. Ferdinand 7 szám alatti irodahelyiségében tartja meg, amelyre az összes tagokat ezuton meghívja.
 Takarékoság Rt. Igazgatósága.

*) E rovatban közöltekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Megérkeztek!
 Clujon még nem látott exclusiv párizsi szörme divatjondságok kizárólagosan a

WEISZ FIVÉREK

szörme szalónjában
 Cal. Reg. Ferd. 5. (Szabó J. ház)
Elárúítás az alábbi lehetetlen olcsó árakon:

Valódi perzsa bundák	35.000 L-től
Pézsma has bundák	10.000 L-től
Seal bundák	8.000 L-től
Csikó bundák	8.000 L-től
Nutriette bundák	4.500 L-től

Nagy választékban különböző színű rókák

RADIO MUSOR

Vasárnap, augusztus 30.

Budapest. 11.15: Evangélikus istentisztelet. 12.05: Hangverseny. 15: Gyermekrádió. 16.15: Szalónzenekar. 17.15: Előadás. 17.45: Csevegés cigányzenével. — 18.50: Előadás. 19.20: Dalok. 20.15: Peer Gynt előadás. Utána: A Mándits szalónzenekar hangversenye.

Bukarest. 18: Román zene. 19.10: Román zene. 20: Rádió Szabad Egyetem. — 21: Rádiórevü. 22.15: Táncczene.

Bécs. 20.45: Tjoma Magdalena című darabja.

Berlin. 21.10: Zenekari suitek. Utána táncczene.

Leipzig. 20: Katonazene. 22: Táncczene.

Milánó. 20.45: Franco Alfano Feltámadás című operája.

München. 19: Az Orpheus citera és gitárklub hangversenye.

Prága. 21: Hangverseny. 22.15: A Bohémzenekar hangv.

Róma. 20.10: Grammfón. 21: Vegyes zene.

Stuttgart. 22.30: Hegedűhangverseny. 23: Könyv és táncczene.

Hétfő, augusztus 31.

Budapest. 12.05: Rádiókvartett. 16: Rádió asszonyoknak. 17: Előadás. — 17.30: Hangverseny. 18: Rádióamatőr. 19.15: Kiss Lajos cigányzenekara. 20.20: Az Operaház zenekarának hangversenye. — Utána Bura Sándor cigányzenekara.

Bukarest. 20.20: Grammfón. 21: Mihailowitsch: oboa és zongoraszonáta. 21.30: Előadás. 21.45: Mozart-áriák. 22.15: Kamarazene.

Bécs. 22.05: Silvester Schieder zenekaránakhang versenye.

Berlin. 20: Mozart Szóktetés a szerályból c. operája.

Leipzig. 21.15: Szórakoztató zene. — Utána táncczene.

Milánó. 21.30: Kamarazene. — 22.30: Táncczene.

München. 19.30: Katonazene. — 21.15: Hangverseny.

Prága. 20.30: Flóta hangverseny. — 21: Róma. 20.10: Grammfón. 21: Könyv és táncczene.

Stuttgart. 17: Hangverseny Frankfurtból.

Varsó. 20.30: Népies hangverseny. — 22.30: Könyv és táncczene.

— Sulyos építési hibákat fedeztek fel az új amerikai páncélos cirkálón. New-yorkból jelentik: Washingtoni jelentés szerint a szakértők az új amerikai páncélos cirkálón sulyos építési hibákat fedeztek fel. Valószínű, hogy a haditengerészet visszaadja a hadihajókat újjaépítésre a hajóépítő vállalatoknak.

Iskolai leány egyenruhák igen jó anyagból már **595 lejtől a Hercules áruházban**
 Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 12

Minden előadásón zsufolt ház!

BETÖRŐ

Az év legnagyobb sikere!
Lillian Harvey és Willy Fritsch világhírű operettjondsága a Színkörben
Uj Micki Maus Helyárak 10 és 20 lej
A szinajal esküvő

KÖZGAZDASÁG

A máramarosszigeti kereskedők küldöttség-járása a taxa ad valorem eltörléséért

Mihali polgármester elutasította a kereskedők küldöttségét

Sighet-Máramarossziget, augusztus 29. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A máramarosszigeti kereskedők tegnap népi küldöttségben keresték fel Mihali interimár-bizottsági elnököt, aki előtt ismertették azokat a nehézségeket, amelyek a taxa ad valoremnek hetenként való inkasszálásából a kereskedőkre hárulnak. A küldöttséget Urdea kormánypárti képviselő vezette, aki részletesen ismertette a polgármester előtt, hogy az adótól és rossz üzletmenettől agyonnyomorgatott szigeti kereskedőosztály nem bírja el a taxa ad valorem terhét.

Mihali polgármester a küldöttségnek adott válaszában sajnálatának adott kifejezést, de kijelentette, hogy a taxa

ad valorem inkasszálásától nem tekintethet el, mert a városi költségvetés egyen-sulya csak ezekkel a taxákkal valósítható meg. A polgármester szavai a küldöttségben érthető elkeseredést váltottak ki és a városházáról a prefektúra mentek át, ahol Jurca prefektus előtt is feltárták panaszukat.

A kereskedők ma már nem biznak abban, hogy a taxa ad valorem súlyos terheitől megszabadítsák őket. A kereskedők közelebről gyűlést hívnak egybe ebben a kérdésben és memorandumban fognak a kormánytól intervenálni a taxa ad valorem törléséért, vagy legjobb esetben pauszáléban való megá-lapításáért.

Hogyan kell új italmérési engedélyeket kérvényezni

Bucuresti-Bukarest, augusztus 29. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Az italmérési engedélyekkel kapcsolatban a pénzügyminisztérium újabb rendeletet adott ki, amelyben a következőképpen határozza meg az új engedélyek kibocsátásának módozatait.

Az összes italmérési engedélyekre vonatkozó kérések a törvény 197 és 214 §-sa értelmében a pénzügyigazgatóság-hoz intézendők. A pénzügyigazgatónak

a betervezett kérelmből meg kell állapítania, hogy a kérvény városi vagy községi italmérési engedélyre vonatkozik. Amennyiben a kérvényhez mellékelt iratok alapján az engedély kiadható, a pénzügyigazgató a próbálási ajánlással a minisztériumhoz juttatja a kérelmet. Amennyiben az engedélyt kérő nem teljesítette az összes, a törvényben előírt feltételeket, úgy a pénzügyigazgatónak jogában áll az italmérésre vonatkozó kérelmet visszautasítani. A visszautasított kérvényező kérheti dossziéjában a minisztériumhoz való felterjesztését.

Színház-Művészet

A Magyar Színház bérlethirdetése

Dr. Janovics Jenő, mint a kolozsvári Magyar Színház igazgatója, bérletet hirdet az 1931-32. színházi évről lejártszandó 120 előadásra.

A bérletes előadások 1931 október 1-én kezdődnek és 1932 május hó 1-ig tartanak.

Ez alatt az idő alatt 40 „premiére“ bérlet, 40 „A“ bérlet és 40 „B“ bérlet lesz.

Üres, kongó ígérlet-frázisok helyett, amelyek már hitelüket veszítették, az igazgató kijelenti: Mélyen érzi az egyre dan-dárosodó nehézségeket, melyek ma a világ minden színházának működése elé tornyosulnak, ismeri azokat a speciális művészi és gazdasági megkötöttségeket, amelyek Erdélyben kisebbségi életünk gátlá-saiból fakadnak, de komoly meggyőző-dése, hogy e nehézségeket csak a felelős-ségérzés rendületlen önzugjesztőjével, az áldozathozás önzetlenségével és a munkateljesítmény felfokozott energiájával hidalhatók át.

A színház programja: Jó darabokat, jó előadásban bemutatni.

Ezt a programot fogja szolgálni a darabok gondos megválogatása. A társulat körültekintő megszervezése és a művészi, valamint adminisztrációs vezetésben az

előrelátó gondosság és fegyelmezett rend-tartás.

A minden téren parancsoló szükség-ként előmeredő gazdasági leépítés nem fog nyomokat hagyni sem a társulat tag-jainak számában, sem a művészi erők meg-választásában, sem a külső kiállítás artisztikumában.

Gondoskodás történik arról, hogy a hird-tendő műsorban lehetőleg változás ne történjék, hogy az előadások a kitűzött időben pontosan kezdődjenek s hogy a mozgófénykép-előadások idejekorán vég-ződjenek s a nézőtér pedig a színházi elő-adások kezdete előtt megfelelőleg takarít-tassék és szellőztessék.

A bérletben tartandó előadások napi helyárai nem lesznek soha olcsóbbak, mint a bérlet-árak.

Az igazgató minden erejével azon lesz, hogy a bérlő közönség előlegezendő bizal-mára rászolgáljon. S bár maximumát akarja nyújtani annak, ami mostani viszonyok között a kolozsvári Magyar Színházról jogosan elvárható, mégis jelentékenyen leszállítja úgy a napi helyárait, mint a bérletárakat, mert módját akarja adni annak, hogy a mai szomorú gazdasági helyzetben is mindenki látogathassa a színházat.

Bérlet-árak 40 előadásra

	Premiére-bérletben		A. vagy B. bérletben	
	egész évadra	Havi részlet	Egész évadra	Havi részlet
Pályoly	9,000 lej	1,286 lej	7,500 lej	1,072 lej
I. r. Zsölyve I. sor	3,600 „	515 „	3,000 „	429 „
I. r. Zsölyve I-IV. sor	3,240 „	463 „	2,720 „	389 „
II. r. Zsölyve I-IV. sor	2,880 „	412 „	2,400 „	343 „
I. r. Támlás I-IV. sor	2,160 „	309 „	1,800 „	258 „
II. r. Támlás I-IV. sor	1,800 „	258 „	1,500 „	215 „
III. r. Támlás I-V. sor	1,260 „	180 „	1,050 „	150 „
Alsó-erkély I. sor	1,440 „	206 „	1,200 „	172 „
Alsó-erkély II-VI. sor	1,080 „	155 „	900 „	129 „
Felső-erkély	900 „	129 „	750 „	108 „

Ezen árakban a jegyadó is befoglaltatik

A bérletösszeg hét egyenlő havi részletben fizetendő. Az első részlet a bérlet-kötés alkalmával, a további részletek november, december, január, február, március és április hó elején.

Bérelni dr. Janovics Jenő irodájában lehet hétfőtől, e hó 31-től kezdve, minden nap d. e. 9 órától 1 óráig és d. u. 3 órá-

tól este 9 óráig.
A tavalyi és két év előtti bérlők jogát a színház szeptember 10-ig tartja fenn. Szeptember 11-től kezdődőleg ezeket a helyeket is az új jelentkezők rendelkezé-sére bocsátják.

Dr. Janovics Jenő, igazgató.

TŐZSDE

Bukarest. Francia frank 6.60, font sterling 816, dollár 168, belga frank 23.46, lira 8.80, svájci frank 32.80, cseh korona 4.99¹/₂, shilling 23.69, holland forint 67.85.

Zürich. Márka 121.80, holland forint 207.10, dollár 513.75, font sterling 24.97¹/₂, francia frank 20.14¹/₂, lira 26.87¹/₂, cseh korona 15.21, pengő 90.02¹/₂, dinár 9.07, lej 3.06¹/₂, zloty 57.53, shilling 72.20.

Szinkör-Mozgó műsora

Vasárnap 3, 5, 7, 9 órákor szezonnyitó ünnepi díszelőadások: I. Uj hangos hradó. II. A szinajai királyi esküvő hiteles, teljes, hivatalos felvétele, magyar feliratokkal. III. Dixie, új Micki Maus. IV. Betörő! Lilian Harvey és Willy Fritsch világatrakciója, a legjobb hangos operett 10 felvonásban. Helyárak: 10 és 20 lej.

CORSO-MOZGÓ műsora

Vasárnap 3, 5, 7, 9 órákor: Egy szív 20 ütemben. Főszereplő: Collen Moore. (Az orgonavirágzás főszereplője.) Hétfő 5, 7, 9 órákor: A gyémánthurok. (A mult titka). A Scotland Yard harca az ékszerbanditákkal, a híres „Farkas“ segítségével. Izgalmas detektívdráma. Főszereplők: Lilian Tash man, Charles Gerrard, Gertrud Olmstead. Műsor előtt: Miki Maus.

Primăria Municipiului Cluj, Nr. 16413—1931.

Anunț de licitație

Să aduce la cunoștință generală că la Primăria Municipiului Cluj, înaintea Comisiunii de Licitații se va ține licitație publică la 17 Septembrie 1931 ora 11 pentru pavarea alor cca 4300 m² pavaj bolovani în Strada Căp. Ighaț, Pasteur, Regală și Băii în valoare de Lei 272.200.

La licitație vor putea lua parte: pavajori cu brevet industrial.

Ofertele se vor prezenta Comisiunii în plic închis și sigilat depunând totodată garanția de 5% din valoarea devizului în numerar sau efecte garantate de Stat.

Devizul caietului de sarcini planul și analiza prețurilor să pot vedea la Serv. Technic în Strada Kogălniceanu No. 4, între orele 11—13.

Cluj, la 27 August 1931. Președintele Comisiei Interimare a Municipiului Cluj.

Primăria Municipiului Cluj, No. 16414—1931.

Anunț de licitație

Se aduce la cunoștință generală că la Primăria Municipiului Cluj, înaintea Comisiunii de Licitații se va ține licitație publică la 17 Septembrie 1931 ora 11 a. m. pentru asfaltarea trotuarului în Strada Minerva și Londrei în valoare de Lei 160.000 (unasutășasezecimii) Lei.

La licitație vor putea lua parte ofertanții cari au brevet industrial și dovadă că au executat asemenea lucrări.

Ofertele se vor prezenta Comisiunii în plic închis și sigilat depunând totodată garanția de 5% din valoarea devizului în numerar sau efecte garantate de Stat.

Devizul, caietul de sarcini, seria și analiza prețurilor se pot vedea la Serviciul Technic în Strada Kogălniceanu No. 4, între orele 11—13.

Cluj, la 26 August 1931. Președintele Comisiei Interimare a Municipiului Cluj.

Élettársat keresek

Jól szituált kereskedő, 38 éves kultivált jölelkű ember, ki feltétlenül jellem, ösz-szeférhető, jóindulatu, kifejezetten csalá-dias, akadémiai készütségű, magyarul, románul, franciául és németül beszél, elő-sőrangú referenciákkal rendelkezik

házasság céljából

zsídonót keres tekintélyes vagyonos családból, 30 éves korig esetleg gyermektele-n övegy, jószívű, vidám, őszinte te-remtény, fess, csinos, zeneileg képzett, há-ziasan nevelt, aki bensőséges házasságletre-tőrkézik. Megfelelő készpénzhozomány kívánatlik. Ajánlatok „Mercur“ Buka-rest, I. Str. Const. Mille 12

Apróhirdetések

Szavanként 4 Lei
Vastagbetűvel 8 Lei
Legkisebb apró, 10 szó 40 Lei
Allástkeresőknek 1 szó 3 Lei
Vastagbetűvel 6 Lei

Csak vasárnapra feladott apróhirdetés 25 százalékkal drágább. Díj előre fizetendő. Csak portóbélyeggel ellátott jelígelés leveleket továbbítunk.

Hajhullás és hajkorpázás ellen a legjobb szer az **EGGER-PETROL** Kapható minden gyógyszer-tárban és drogueriában

Egy vagy két iskolás gyermeket teljes ellátásra elfogadok. Szigorú ort. kó-ser háztartás. Cim: Calea Regele Ferdi-nand 107., földszint utolsó ajtó.

Keresek zsidó szakácsnőt, ki mindenes-mellett egyéb házi teendőket is elvégez-ne. Cim: Farkas ucca 6, földszint 7.

Gouvernante, idősebb urinő, nevelő-nő-nek ajánlkozik uricsaládnak. Perfekt francia, német. Kitiűnő zongoratanárnő. Cluj, Motilor 143.

Női konfekció eladókat keresek, első-rendű erők küldjék be ajánlataikat Plesz Gyula céghez, Arad.

Üzleti berendezés komplett felszere-léssel jó állapotban olcsón eladó. Megte-kinthető Str. Paris 38.

Háromszobás komfortos lakás szeptem-ber 1-re kiadó. P. Mihai Viteazul 8.

Hölgyek figyelmébe. Legújabb Bubi paróka transzformáció villanyal gondórtva, mely 6-8 hónapig megtartja a hullám és gondórséget felelősség mel-lett. Egyedül készítője Mussa Gyula, Str Memorandului 10.

Perfekt mérlegképes könyvelő és román-német, magyar levelező állást keres. El-vállal órákonyvelést is. Megkereséseket „Szerény“ jelígelére a kiadó továbbít.

1600 lejért teljes ellátást kaphatnak is-kolai tanulók izr. uricsaládnál. Ugyanott zongoraoktatás. Cim a kiadóban.

Férjhez óhajtom adni 25 éves, igen jól, házilag nevelt, szerény és szorgalmas lá-nyomat. Ezen célból keresek benősülésre egy 28-30 év körüli szorgalmas izr. fiút, ki irodai vezetésben teljesen jártas, a román, magyar és német nyelvet úgy szó-ban, mint levelezésben bírja. A férfinék életképes kereskedőnek is kell lenni, mert az országosan ismert év bevezetett ipar-üzemem vezetésében is közre kell műkö-dnie. Ajánlatokat „Biztos jövő“ jelígelé alatt teljes címmel és fényképpel ellátva a ki-adóhivatalnak kérem megküldeni.

Zongoratanítást Wald Renée újból meg-kezdte. Jelentkezni Mikos Kelemen u. 17.

Duplánsült gépírásszka minden élelmi-szerületben és sütődében kapható.

1 vagy 2 iskolás fiu ort. kóser zsidó uricsaládnál teljes ellátást kaphat zong-ora és fűrdőszoba használatl. Érte-kezni Szappan ucca 15.

Modern négyszobás, esetleg háromszo-bás napos lakás I. emeleten november-elsejére, esetleg azonnalra kiadó. Eötvös ucca 10 szám.

250.000 lei tőkével rendelkező autori-zált könyvelő biztos, szerény elhelyezke-dést keres. Cim a kiadóban.

Okleveles zsidó tanárnő, román-francia szakos, intelligens zsidó családnál elvállal-nál iskolás fiuk vagy leányok oktatását és nevelését. Megkeresések „Komoly“ jel-igére a kiadóba kéretnek.

Zsidó tanítónő, okleveles, zsidó elemi iskolánál állást keres. Jelige: „Peda-gógus“.

Különbejáratu butorozott szoba két vagy három személy részére lépcsőházi bejárattal kiadó, Str. Saguna (Bartha M. u.) 14. II. em. 2.

3 szobás, cselédszobás, balkonos lakás, minden mellékkeliséggel, azonnal kiadó a Minerva-palotában, Calea Regele Fer-dinand 37.

HIRDESEN AZ UJ KELETBEN

XIV. ÉVF. Cluj—Kolozs-septemb 5691 ÉV

As Uj Kelet az és bánás

Cikkeink forrás me

Kéziratokat megőrzésük

Népszövetség

Ma, szeptember 6 a Népszövetség ezé-gáns urak, hírneves ös-sze a genfi zoldas szövirágokban nyila a világképről, a v-ennél is aktuálisabb Nem először tört Népszövetséget életr-szépülni. Mintha a ról az égető probl-sunkba vágnak, el-nyeit döntik el, ha-élelnék.

A baj csak az, ho-cseségből és frázisb-mi, vagy csak édesk-szépülni. Mintha a és lelkes szavak Tal-dását igyekeznek i a beszéd csak arra gondolatainkat és sz-velük.

Érthető tehát, ha szakai felé irányuló-siklik el a nyilvánó-rampontokról, melyel-igérnek és — semmi-jebb negatív szenzá-ció népszövetségi sajtó-halandók érdeklődés-nyozhatják. Ilyen „sz-például az is, hogy a-kara, nagyon is átlát-tatásával, a fészerele-szehívásának időpont-á ködös bizonytalansá-Mintha ezt a kitölá-ert a politikai sibilás-ismernők! Ez az a tá-pek gyülekezetében a-téni szökták. Emléke-tánsperre, a kisebbség-tésére — és akkor elké-várhat a leszerelés

Népszövetség egésze a — újra elhalasszák.

Es közben? Közben-etségi akarás és nem a világválság mélyül. I-öbb tél, amit a világ-átelt, vagy átélhetett. az egyetlen, amit a Né-pek, bábiának és papj-eseségük, ékes szavuk-salk ellenére is — ne-halasztaniok.

Zelea Codreanu

A diákantiszemizm-an bukkant fel az iz-yából Hitlernek és nása, aki most sem armincéves. Nemzet-ekete hajjal és lobogó-demagóg frázisoktól-ére. Elszánt volt és-endőrprefektusnak, ak-álta a diákzavargások-ó nélkül golyót röpte

A bíróság felmenté-egy karriert jósoltak

Azóta kétszer állott-mellenes izgatással, a-szeesküvéssel vádolt-áolvasták, hogy munió-tett és „Stahlhelm“-je-n magához akarta ra-

Ujjabb két felmentő-ré a sértetlenség gló-

Most képviselőnek-lea Codreanu beviszi-ten nacionalizmusát é-

t, a pártok és a jeler-nd elleni mértékletlen

Egyesek azzal vigas-dreanu megválasztása-gítságával volt lehetsé-m látszik lehetetlen-ták segítettek a prot-ananak és a cuzisták-igazán csak egy lép-még annyi sem.